

BESLUT

2023-06-19

Dnr: 23/00692,
779 och 784

Saken

Sveriges Radio AB:s, Sveriges Television AB:s och Sveriges Utbildningsradio AB:s public service-redovisningar för 2022

Beslut

Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB har uppfyllt sina respektive public service-uppdrag under 2022, utom i följande avseende.

Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB har endast delvis uppfyllt redovisningsvillkoret att den programverksamhet på internet som programföretagen vill ska tillgodoräknas ska redovisas tydligt och utförligt.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Jessica Durehed, Tamara Mivelli, Sepideh Jordan Sajadi och David Claesson.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

Innehåll

1 Inledning och sammanfattning	4
1.1 Granskningsnämndens uppdrag.....	4
1.2 Fokusområden 2022.....	4
1.3 Sammanfattning 2022.....	5
1.3.1 Översikt av granskningsnämndens bedömning 2022.....	5
2 Granskningsnämndens bedömning	8
2.1 Övergripande iakttagelser och vissa noteringar	8
2.1.1 Allmänt om företagens redovisningar.....	8
2.1.2 SR:s redovisade kostnader	8
2.1.3 Variation i produktionsformer	8
2.2 Resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet.....	8
2.2.1 Nyckeltal för effektivitet	8
2.2.2 Nyckeltal för produktivitet	11
2.2.3 Samarbeten och åtgärder för ökad effektivitet och produktivitet	14
2.2.4 Resursförbrukning per programkategori	16
2.2.5 Kärnverksamhet och kompletterande verksamhet	17
2.2.6 Decentralisering av organisationen.....	19
2.3 Andra särskilda redovisningsvillkor	20
2.3.1 Redovisning av programverksamhet på internet	20
2.3.2 Distribution på externa plattformar.....	23
2.3.3 Intäkter vid sidan av avgiftsmedel.....	24
2.3.4 Kommersiella samarbeten	26
2.3.5 Oberoende vid kommersiella samarbeten och indirekt sponsring.....	27
2.3.6 SVT:s sponsringsbidrag vid evenemang.....	29
2.3.7 UR:s utbildningsuppdrag och kontakter med utbildningsväsendet.....	30
2.4 Spegling	31
2.4.1 Jämställdhet, mångfald och spegling.....	31
2.4.2 Stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden ...	37
2.4.3 55-procentsvillkoret.....	38
2.5 Hänsyn på mediemarknaden.....	39
2.5.1 Ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar...39	
2.5.2 Ansvar för en livskraftig produktionsmarknad	42

2.6 Kulturuppdraget.....	43
2.6.1 Programföretagens respektive kulturuppdrag	43
2.7 Barn och unga	45
2.7.1 Utbudet för barn och unga.....	45
2.7.2 Hänsyn till språkliga behov hos barn och unga i språkliga eller etniska minoritetsgrupper	49
2.8 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.....	50
2.8.1 Program för barn och unga med funktionsnedsättning.....	51
2.8.2 Hörbarhet.....	53
2.8.3 Produktion av program för särskilda målgrupper.....	54
2.8.4 Dialog med berörda grupper.....	55
2.9 Minoritetsspråk	55
2.9.1 Förstasändningar på nationella minoritetsspråk och teckenspråk.....	56
2.9.2 Samlat programutbud på samiska, finska, meänkieli och romani chib samt på teckenspråk	58
2.9.3 Samlat programutbud på jiddisch.....	59
2.9.4 Utbud på andra minoritetsspråk.....	60
2.9.5 Nyheter på olika språk för människor i Sverige och i Sveriges närområden.....	61
2.9.6 Dialog med berörda grupper.....	62

1 Inledning och sammanfattning

1.1 Granskningsnämndens uppdrag

I granskningsnämndens uppgifter ingår att bedöma om Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) har uppfyllt sina public service-uppdrag. Bedömningen görs årligen och med utgångspunkt i de villkor som reglerar företagens verksamheter och som regeringen har ställt upp i sändningstillstånd och medelsvillkor samt i särskilda beslut om krav på tillgänglighet till tv-sändningar och beställ-tv för personer med funktionsnedsättning.

Nämndens bedömningar grundar sig på programföretagens egna redovisningar, undantagsvis med kompletterande uppgifter som företagen har lämnat på begäran. Det är företagen som ansvarar för riktigheten i uppgifterna.

De redovisningar som här bedöms avser verksamhetsåret 2022, som är det tredje året i en sexårig tillståndspanning för public service-företagen.

Nämnden ska bedöma om företagen har uppfyllt sina uppdrag, inte hur detta skett. I detta ligger att nämnden kan ha synpunkter på hur företagen bör utforma sina redovisningar för att det ska vara möjligt att bedöma om de uppfyllt uppdragen.

Nämnden bedömer SR:s, SVT:s och UR:s redovisningar inom ramen för ett gemensamt beslut. Bedömningarna av om SVT och UR har uppfyllt kraven i regeringens beslut om tillgänglighet till tv-sändningar och beställ-tv för personer med funktionsnedsättning sker i separata beslut (beslut 23/01390 och 23/01391).

1.2 Fokusområden 2022

Granskningsnämnden har i årets bedömning särskilt fokuserat på följande ämnesområden.

- Resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet samt samarbeten mellan företagen
- Andra särskilda redovisningsvillkor i företagens medelsvillkor
- Spegling
- Hänsyn på mediemarknaden
- Kulturuppdraget
- Barn och unga
- Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning
- Minoritetsspråk

1.3 Sammanfattning 2022

SR, SVT och UR har uppfyllt sina respektive public service-uppdrag under 2022, utom i följande avseende. SR, SVT och UR har endast delvis uppfyllt redovisningsvillkoret att den programverksamhet på internet som programföretagen vill ska tillgodoräknas ska redovisas tydligt och utförligt. Företagen behöver förtydliga och utöka sina redovisningar i denna del. I de fall företagen vill tillgodoräkna programverksamhet på internet behöver det i kommande redovisningar tydligare redogöras för bland annat de andelar eller timmar webbexklusivt innehåll som ska tillgodoräknas. Det krävs att det framgår av redovisningarna hur utbudet som företagen valt att tillgodoräkna sig förhåller sig till det utbud som de sânt i marknätet.

Granskningsnämnden gör i detta beslut härutöver följande medskick avseende hur SR, SVT och UR bör utveckla sina redovisningar.

- SR, SVT och UR bör utveckla sina redovisningar av programutbudet på internet i samverkan, med inriktning på att så långt som möjligt åstadkomma en gemensam redovisningsform som möjliggör jämförelser över tid.
- SR bör förtydliga hur stor del av den totala sändningstiden som är egen programproduktion. SVT och UR bör förtydliga varför samproduktioner och produktionsutlägg räknas till egenproduktionen när det gäller barn och unga men inte när det gäller utbudet i stort.
- Villkoret om att redovisa och kommentera i fråga om nyckeltal för effektivitet skulle uppfyllas bättre om de nyckeltal som UR och SVT redovisar tydligt sätts i relation till insatserna.
- Nämnden ser gärna att företagen förtydligar vilka nya samarbeten som de sökt.
- Nämnden ser gärna att företagen förtydligar sina redovisningar avseende hur villkoret om jämställdhet, mångfald och spegling säkerställs i inköpta program.
- Nämnden ser gärna att SR redogör för hur produktionerna som räknas in i SR:s definition avseende 55-procentskravet fördelar sig mellan företagets tre kriterier.
- SR, SVT och UR bör ge mer beskrivande redovisningar av utbudet på andra minoritetsspråk, med fler detaljer.

1.3.1 Översikt av granskningsnämndens bedömning 2022

Nedan presenteras en översikt av hur granskningsnämnden har bedömt uppfyllandet av vissa villkor som gäller för public service-företagen. Tabellen innehåller inte samtliga krav som gäller för företagen, utan enbart sådana villkor som ingår i de ämnesområden som nämnden har fokuserat på i detta beslut.

Villkor	SR	SVT	UR
Nyckeltal för effektivitet (avsnitt 2.2.1)	Uppfyllt	Huvudsakligen uppfyllt	Huvudsakligen uppfyllt
Nyckeltal för produktivitet (avsnitt 2.2.2)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Samarbeten och åtgärder för ökad effektivitet och produktivitet (avsnitt 2.2.3)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Resursförbrukning per programkategori (avsnitt 2.2.4)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Kärnverksamhet och kompletterande verksamhet (avsnitt 2.2.5)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Decentralisering av organisationen (avsnitt 2.2.6)	Uppfyllt	Uppfyllt	Gäller ej UR
Redovisning av programverksamhet på internet (avsnitt 2.3.1)	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Distribution på externa plattformar (avsnitt 2.3.2)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Intäkter vid sidan av avgiftsmedel (avsnitt 2.3.3)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Kommersiella samarbeten (avsnitt 2.3.4)	Har ej haft kommersiella samarbeten	Uppfyllt	Har ej haft kommersiella samarbeten
Oberoende vid kommersiella samarbeten och indirekt sponsring (avsnitt 2.3.5)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
SVT:s sponsringsbidrag vid evenemang (avsnitt 2.3.6)	Gäller ej SR	Uppfyllt	Gäller ej UR
UR:s utbildningsuppdrag och kontakter med utbildningsväsendet (avsnitt 2.3.7)	Gäller ej SR	Gäller ej SVT	Uppfyllt
Jämställdhet, mångfald och spegling (avsnitt 2.4.1)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden (avsnitt 2.4.2)	SR har under 2022 verkat för att stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden.	SVT har under 2022 verkat för att stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden.	Gäller ej UR
55-procentsvillkoret (avsnitt 2.4.3)	Uppfyllt	Uppfyllt	Gäller ej UR

Villkor	SR	SVT	UR
Ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar (avsnitt 2.5.1)	Uppfyllt	Uppfyllt	Gäller ej UR
Ansvar för en livskraftig produktionsmarknad (avsnitt 2.5.2)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Kulturuppdraget (avsnitt 2.6.1)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Utbudet för barn och unga (avsnitt 2.7.1)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Hänsyn till språkliga behov hos barn och unga i språkliga eller etniska minoritetsgrupper (avsnitt 2.7.2)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Program för barn och unga med funktionsnedsättning (avsnitt 2.8.1)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Hörbarhet (avsnitt 2.8.2)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Produktion av program för särskilda målgrupper (avsnitt 2.8.3)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Dialog med berörda grupper (avsnitt 2.8.4)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Förstasändningar på nationella minoritetsspråk och teckenspråk (avsnitt 2.9.1)	Nämnden följer utvecklingen under tillståndsperioden.	Nämnden följer utvecklingen under tillståndsperioden.	Nämnden följer utvecklingen under tillståndsperioden.
Samlat programutbud på samiska, finska, meänkieli och romani chib samt på teckenspråk (avsnitt 2.9.2)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Samlat programutbud på jiddisch (avsnitt 2.9.3)	Nämnden följer utvecklingen under tillståndsperioden.	Nämnden följer utvecklingen under tillståndsperioden	Nämnden följer utvecklingen under tillståndsperioden.
Utbud på andra minoritetsspråk (avsnitt 2.9.4)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Nyheter på olika språk för människor i Sverige och i Sveriges närområden (avsnitt 2.9.5)	Uppfyllt	Gäller ej SVT	Gäller ej UR
Dialog med berörda grupper (avsnitt 2.9.6)	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt

2 Granskningsnämndens bedömning

I avsnitt 2.1 redovisas övergripande iakttagelser och vissa noteringar om årets public service-redovisningar. I avsnitt 2.2–2.9 redovisas granskningsnämndens bedömning av enskilda villkor inom årets fokusområden för respektive företag.

2.1 Övergripande iakttagelser och vissa noteringar

2.1.1 Allmänt om företagens redovisningar

Granskningsnämnden kan konstatera att företagen har arbetat med att utveckla redovisningarna med avseende på innehåll och disposition och också har utvecklat resonemang i flera avseenden som nämnden efterfrågade i föregående års bedömning.

Det ska dock anmärkas att företagen redovisar programutbudet på internet på olika sätt. Nämnden vill betona vikten av att företagen även här utvecklar sina redovisningar i samverkan, med inriktning på att så långt som möjligt åstadkomma en gemensam redovisningsform som möjliggör jämförelser över tid.

2.1.2 SR:s redovisade kostnader

Granskningsnämnden noterar att SR:s redovisade kostnader (se redovisningens tabell 7.2.1) överstiger SR:s redovisade medelstildelning och intäkter vid sidan av avgiftsmedel 2022 (se redovisningens tabell 7.1.1), vilket inte kommenteras mer specifikt av SR i redovisningen. Nämnden avser att följa detta.

2.1.3 Variation i produktionsformer

Av SR:s redovisning kan utläsas att företaget haft en variation i produktionsformer, men det framgår inte hur stor del av den totala sändningstiden som var egen programproduktion. SR bör förtydliga detta i kommande redovisning. SVT och UR bör förtydliga varför samproduktioner och produktionsutlägg räknas till egenproduktionen när det gäller barn och unga (redovisningarnas kapitel 6.3 respektive 6.2) men inte när det gäller utbudet i stort (redovisningarnas kapitel 3.2).

2.2 Resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet

2.2.1 Nyckeltal för effektivitet

- SR har uppfyllt kravet att redovisa hur uppdraget har fullgjorts med avseende på nyckeltal som visar effektivitet.
- SVT och UR har i huvudsak uppfyllt kravet.

Villkor

SR, SVT och UR ska redovisa och kommentera hur uppdraget fullgjorts med avseende på bland annat volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar effektivitet (medelsvillkor 19, 22 respektive 19).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2021 fann granskningsnämnden att programföretagen i huvudsak hade uppfyllt kravet. Nämnden efterfrågade att SR skulle tydliggöra vilken målsättning företaget hade för de värden som presenterades i grafen över resursfördelning. Nämnden efterfrågade också fortsatt att de nyckeltal som SVT och UR redovisade skulle sättas i relation till förbrukade resurser.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR redovisar följande tre nyckeltal för effektivitet (redovisningens kapitel 7).

- Index för personligt värde
- Andel av Sveriges kommuner där SR gjort inslag under ett tertial
- Fördelning av resurser utifrån programkategoriers viktighet och betyg

Indexet personligt värde visar andelen av veckolyssnarna som anser att SR ger dem ett personligt värde. Resultatet för 2022 var 82 procent och för 2021 var det 81 procent. SR har som mål att siffran ska öka.

SR ska spegla hela landet och har som målsättning att minst en gång per tertial finnas på plats i alla landets kommuner. Under 2022 uppnåddes målsättningen under samtliga tertial.

Fördelningen av resurser utifrån programkategoriers viktighet och betyg beskriver hur SR fördelar medel till olika programkategorier i relation till hur dessa rankas av allmänheten vad gäller viktighet och betyg. SR anser att resultatet visar att företaget använder resurser på ett sätt som stämmer överens med vad allmänheten uppfattar som relevant. SR resonerar också kring hur stora kostnader de olika kategorierna motiverar, givet förutsättningarna att producera innehållet och för att kunna leva upp till sitt uppdrag. Företaget lägger 83 procent av programkostnaderna på nyheter, samhällsbevakning, kultur och musik. Dessa områden utgör en stor del av kärnan i public service-uppdraget. Nyheter kostar till följd av sin omfattning och karaktär absolut mest. Samtidigt visar grafen att allmänheten även värdesätter kategorier som sport, underhållning och trafikinformation högt. Därför är det motiverat att SR lägger en del resurser även på dessa områden. SR har som målsättning att värdena ska vara stabila över tid.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kravet. Granskningsnämnden bedömer att nyckeltalen, tillsammans med en analys av utfallet för dessa, kan visa på verksamhetens måluppfyllelse i förhållande till insatserna.

Uppfyllelse – SVT*Redovisningen*

SVT redovisar att värde och genomslag utgör nyckeltal som mäter effektiviteten av programföretagets verksamhet (redovisningens kapitel 2 och 7). Hur väl SVT presterar i förhållande till målsättningarna om ”värde för samhället” respektive ”värde för individen” är indikatorer på företagets effektivitet. Indikatorn ”värde för samhället” svarar mot beskrivningen av SVT som en demokratisk kollektiv nytthet som gynnar alla oavsett om man själv tar del av den eller inte. ”Värde för dig” har koppling till att public service har en finansieringsmodell där alla i Sverige är med och betalar. Som indikatorer på ”värde för samhället” mäter SVT allmänhetens uppfattning om företagets nyhetsverksamhet och övrig programverksamhet samt SVT:s samlade räckvidd varje vecka. Indikatorn ”värde för dig” mäts genom publikfrågor.

SVT redovisar att företaget upprätthåller höga nivåer vad gäller nyckeltalen, trots kostnadsökningar som inte täcks av den årliga uppräknings av medel på två procent. Förändringar för att möta olika publika behov sker ofta genom omfördelningar, rationaliseringar och utveckling av nya format. SVT bedömer att dessa åtgärder och rationaliseringar bidragit till måluppfyllelsen vad gäller företagets effektivitet.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har i huvudsak uppfyllt kravet. Granskningsnämnden konstaterar att SVT resonerar kring verksamhetens måluppfyllelse i förhållande till inflation och kostnadsökningar. Nämnden anser att det aktuella medelsvillkoret emellertid skulle uppfyllas bättre om de nyckeltal som SVT redovisar tydligare sätts i relation till insatserna.

Uppfyllelse – UR*Redovisningen*

UR arbetar för ett effektivt resursanvändande genom att utifrån strategier och mål mäta den effekt programutbudet har för viktiga målgrupper (redovisningens kapitel 7).

UR undersöker attityder hos lärare och allmänhet vad gäller bland annat vilket värde för samhället och individen UR:s utbud har, hur väl utbudet speglar befolkningen och hur väl det bidrar till lärande. Ambitionen är att användarnas attityder ska utvecklas under sändningstillståndsperioden så att målen har uppnåtts vid utgången av 2025. UR redovisar att företaget i stort sett uppnått sina mål under 2022, fem mål av sju är uppnådda. UR har inte uppnått målet om att sex av tio i allmänheten ska ha sett eller hört något från UR det senaste året. UR uppger också att andelen elever 11–15 år som anser att de lär sig av UR:s program har sjunkit. Andelen som svarar ”vet ej” på frågan har ökat, andelen som svarar ”stämmer ej” har legat konstant. Samtidigt ökar allmänhetens och lärarnas förtroende i stort, UR bedömer sammanfattningsvis att företaget har goda förutsättningar att nå sina uppsatta mål innan utgången av 2025.

UR redovisar ett mått som beskriver programs lärandeeffekt. Måttet på lärandeeffekt är tänkt att ha en långsiktig positiv påverkan på de övergripande mål företaget har och mäts genom betyg från användarna. UR bedömer att värdet på lärandeeffekten är relativt högt för de produktioner som mätts 2022. Lärare ger generellt högre betyg än elever, medan elever i högre utsträckning rekommenderar programmen till någon de känner och i högre grad uppger att de kommer att se fler episoder i programserier som de redan har sett. UR utvärderar också antal strömstarter av de betygsatta programmen.

Granskningsnämndens bedömning

UR har i huvudsak uppfyllt kravet. Granskningsnämnden konstaterar att UR i sin redovisning resonerar kring möjligheterna för en public service-verksamhet att redovisa mått för kostnadseffektivitet. Nämnden anser att det aktuella medelsvillkoret emellertid skulle uppfyllas bättre om de nyckeltal som UR redovisar sätts i relation till insatserna.

2.2.2 Nyckeltal för produktivitet

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att redovisa hur uppdraget har fullgjorts med avseende på nyckeltal som visar produktivitet.

Villkor

SR, SVT och UR ska redovisa och kommentera hur uppdraget fullgjorts med avseende på bland annat volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar produktivitet (medelsvillkor 19, 22 respektive 19).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2021 fann granskningsnämnden att UR hade uppfyllt kravet och att SR och SVT i huvudsak hade uppfyllt kravet. Nämnden efterfrågade att SR tydliggjorde vilken målsättning företaget hade för indikatorn ”samlat ekonomiskt värde av produktivetsförbättringar”. Nämnden efterfrågade också att SVT kommenterade hur nyckeltalet för rationaliseringar och effektiviseringar skulle gå att utvärdera samt att SVT analyserade nyckeltalets utfall i relation till målbilden.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR redovisar följande tre nyckeltal som visar produktivitet (redovisningens kapitel 7).

- Ökad andel resurser för programproduktion
- Upphandlingsgrad
- Samlat ekonomiskt värde av produktivetsförbättringar

Målet för indikatorn ”ökad andel resurser för programproduktion” är att 80 procent av kostnaderna ska ligga inom programproduktion vid tillstandsperiodens slut. SR redovisar att andelen har ökat från 75,2 procent 2020 till 80,2 procent 2022.

Indikatorn ”upphandlingsgrad” visar den andel av totala inköp som görs genom avtal upphandlade enligt upphandlingslagstiftningen, exklusive inköp av redaktionellt innehåll. Målet är att andelen ska vara minst 80 procent. Under 2022 låg upphandlingsgraden på 92 procent. SR räknar med en genomsnittlig sänkning av kostnader med cirka tio procent när inköp görs med konkurrensutsatta upphandlade avtal. Upphandlingsprocessen bidrar till kontinuerlig produktionsförbättring samt ökad standardisering av varor och tjänster vilket i sin tur leder till kostnadsminskningar.

Indikatorn ”samlat ekonomiskt värde av produktivetsförbättringar” redovisas som en uppskattning av det samlade ekonomiska värdet i kronor av förändringar, rationaliseringar och innovationer som går att se på kort sikt. För 2022 beräknas det till 33,8 miljoner kronor (54,1 miljoner kronor 2021). SR uppger att målet för indikatorn är kvalitativt. Åtgärderna ska bidra till att långsiktigt stärka SR:s utbud och tjänster och bidra till att företaget når sina strategiska mål och uppfyller sitt uppdrag. SR:s uppfattning är att det inte är lämpligt med ett siffersatt mål för indikatorn.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kravet. Indikatorerna ”ökad andel resurser för programproduktion”, ”upphandlingsgrad” och ”samlat ekonomiskt värde av produktivitetsförbättringar” är mått som, tillsammans med en analys om nyckeltalens utfall, kan visa på produktionens, i detta fall verksamhetens, effektivitet i förhållande till företagets mål och uppdrag.

Uppfyllelse – SVT*Redovisningen*

SVT redovisar följande nyckeltal som visar produktivitet (redovisningens kapitel 2 och 7).

- Rationaliseringar och effektiviseringar i verksamheten
- Upphandlingsgrad

SVT redovisar att nyckeltalet ”rationaliseringar och effektiviseringar i verksamheten” visar på produktivitet och att produktivitetsförbättringar sker kontinuerligt. Nyckeltalet beräknas som det samlade ekonomiska värdet i relation till erhållna avgiftsmedel. När nyckeltalet är positivt bedriver SVT verksamheten på ett rationellt sätt. För 2022 beräknas det till 49,1 miljoner kronor, vilket motsvarar en procent av storleken på avgiftsmedlen. För 2021 var andelen 1,9 procent, och för 2020 1,6 procent. SVT:s bedömning av nyckeltalets utfall de senaste tre åren är att det visar att verksamheten bedrivs på ett rationellt sätt. De senaste årens nyckeltal kan enligt SVT ses som en indikation på vad som kan vara rimligt att uppnå över längre tid, även om produktivitetsförbättringarna kan variera från år till år. Det ökade kostnadstrycket i omvärlden ställer krav på en snabbare produktivitetsokning än vad nyckeltalet hittills har visat för att SVT ska kunna ge publiken ett brett och förnyat utbud. Företaget arbetar därför med att identifiera rationaliseringsåtgärder motsvarande 100 miljoner kronor till 2025.

SVT redovisar också nyckeltalet andel upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling, för inköpsbeslut som inte rör hela programprojekt. Målet är att nyckeltalet ska ligga på 90 procent över tid. 2022 var upphandlingsgraden 90 procent, vilket var en procentenhet mer än 2021.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kravet. Indikatorerna ”rationaliseringar och effektiviseringar i verksamheten” och ”upphandlingsgrad” är mått som, tillsammans med en analys av nyckeltalens utfall, kan visa på produktionens, i detta fall verksamhetens, effektivitet i förhållande till företagets mål och uppdrag.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

UR redovisar att företaget använder ett produktivetsmått som utgår från utbildningsuppdraget, inkluderar en hållbarhetsfaktor och speglar hur effektivt utbudet har producerats i förhållande till kostnaderna (redovisningens kapitel 7). Hållbarhetsfaktorn räknas ut som förväntad hållbarhetstid för varje program eller programserie multiplicerat med produktionsvolymen. Produktiviteten beräknas som den totala kostnaden dividerat med hållbarhetsfaktorn. På så vis kan en dyr produktion som beräknas hålla under lång tid jämföras med en mindre resurskrävande produktion som kanske inte håller lika länge. Måttet möjliggör också jämförelser av snittkostnad per producerad radio- eller tv-timme inom och mellan olika utbildningsområden och år. Måttet redovisas som kostnader per producerad timme, justerat för hållbarhet, för varje utbildningsområde för radio respektive tv för åren 2020 till 2022. UR redovisar att företaget inte har som mål att produktivetsmålet ska vara detsamma för respektive utbildningsområde varje år utan att det speglar hur effektivt UR har producerat programutbudet i förhållande till kostnader och behov i samhället.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kravet.

2.2.3 Samarbeten och åtgärder för ökad effektivitet och produktivitet

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet samt rapporterat samarbets- och effektiviseringsåtgärder.

Villkor

SR, SVT och UR ska kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Ett led i detta är att söka samarbetsområden med de övriga två programföretagen (medelsvillkor 1).

Samarbets- och effektiviseringsåtgärder ska rapporteras i redovisningen (medelsvillkor 19, 22 respektive 19).

Uppfyllelse

Redovisningarna

Företagen redovisar samarbeten och åtgärder för ökad effektivitet och produktivitet främst i redovisningarnas kapitel 7.

SR redovisar effektiviseringsåtgärder som digitaliseringar, framtagande av en egen rekryteringsavdelning, intern produktion av ljud som används i sändningar och uppdateringar av teknik och infrastruktur.

SVT redovisar bland annat att företaget tillämpar ett konstant kostnadstryck på den egna programproduktionen, exklusive nyheterna. SVT redogör också för åtgärder som samplanering av inspelningar, ökad andel personal som kan arbeta i flera roller, samarbeten med andra företag i sportsändningar, behovsprövning av dyra licenser samt digitaliseringar. SVT redovisar också att erfarenhetsutbyten med SR:s korrespondentverksamhet har kunnat medföra rationaliseringar hos SVT.

UR redovisar att företaget arbetar med kontinuerliga rationaliseringar av verksamheten och ger exempel som effektiviserat beslutsfattande, effektiviserad produktionsplanering och utveckling av företagets verktyg för datainsamling kring programproduktion.

De tre programföretagen redogör också för koncerngemensamma samarbeten. Företagen uppger att de främst samarbetar vid sidan av det redaktionella utbudet för att värna mångfald och bredd. Företagen har ett gemensamt serviceföretag. Företagen avslutade också 27 större gemensamma upphandlingar under 2022. Därtill samarbetar företagen bland annat kring evenemang, hållbarhetsfrågor, säkerhetsfrågor, utbildning och med programetik. Företagen redovisar att de har överenskommelser för insatser på minoritetsspråk och teckenspråk samt för personer med funktionsnedsättning. Företagen har också samarbeten med de andra nordiska bolagen, bland annat genom Nordvision i syfte att stärka public service i Norden. SVT sköter delar av UR:s ekonomi- och löneadministration och UR använder SVT:s arkiv för rörligt bildmaterial.

Företagen har av granskningsnämnden ombetts att utveckla hur de arbetar när det kommer till att länka och hänvisa till innehåll på varandras play-tjänster. I en komplettering till nämnden uppger företagen sammanfattningsvis följande.

Länkning och hänvisningar till innehåll hos de andra företagens play-tjänster är publicistiska beslut för att nå användarna och uppfylla medelsvillkoret kring detta och syftar inte till ekonomiska effektiviseringar. Tvärtom skulle det innebära publicistiskt, tekniskt och administrativt merarbete och kräva mer resurser att i högre grad länka och hänvisa mellan företagens play-tjänster. Det skulle också medföra förändringar i rättighetshantering.

Företagen uppger att de hänvisar på flera sätt till varandras program främst i linjära kanaler. SVT och SR gör årligen trailerkampanjer åt varandra i sina kanaler. I viss mån hänvisar SVT också i sin play-tjänst till de andra företagens play-tjänster. Det gäller främst kring tydliga programsamarbeten eller överenskommelser.

Traditionella länkningsar är endast möjliga i webbklient, även om andra typer av lösningar där användaren kan gå mellan både appar och webbversioner kan åstadkommas.

Det är bara UR som tillhandahåller innehåll på de andra företagens play-tjänster. Det är enligt företagen en logisk följd av att SR och SVT upplåter sändningstid för program från UR enligt tillståndet och villkoren. Ett urval av de UR-produktioner som sänds i SR:s och SVT:s programtjänster distribueras efter överenskommelser mellan företagen också på play-tjänsterna. Under en bestämd period ligger det aktuella programmet på SVT Play eller SR Play och avpubliceras sedan. Om man som användare därefter söker efter programmet på nämnda play-tjänster finns en hänvisning till programmet på UR:s play-tjänst. Företagen uppger också SR:s och SVT:s samarbete kring samiskspråkigt utbud som bland annat innebär att Sameradion på SR Play erbjuder länkar till SVT Sápmis innehåll.

Företagen uppger att de i övrigt inte länkar till varandras play-tjänster i någon större omfattning, i huvudsak eftersom de har olika fokus i sina verksamheter.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

Nämnden ser gärna att företagen förtydligar vilka nya samarbeten som de sökt.

2.2.4 Resursförbrukning per programkategori

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att redovisa resursförbrukningen för respektive programkategori.

Villkor

SR, SVT och UR ska i sina redovisningar uttrycka resursförbrukningen för respektive programkategori (medelsvillkor 20, 23 respektive 20).

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR och SVT redovisar kostnader och kostnadsandelar per programkategori 2020–2022 (SR:s redovisning kapitel 5 och 7, SVT:s redovisning kapitel 7). UR redovisar vilka kostnader företaget har haft för programproduktion samt kostnader och kostnadsandelar för varje utbildningsområde 2020–2022 (redovisningens kapitel 7).

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

2.2.5 Kärnverksamhet och kompletterande verksamhet

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att särskilja vad som är kärnverksamhet och vad som är kompletterande verksamhet.
- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att den kompletterande verksamheten ska utgå från och ha en tydlig koppling till kärnverksamheten samt kravet på att upprätthålla en god balans i omfattningen mellan dessa.

Villkor

För samtliga programföretag gäller att medlen ska användas för företagets kärnverksamhet. Definitionen av kärnverksamhet har i medelsvillkoren för 2020–2025 utökats till att – utöver att producera och sända radio- och tv-program till allmänheten – även omfatta att producera och tillhandahålla radio- och tv-program till allmänheten på företagets egna plattformar som finns på fritt tillgängliga och öppna delar av internet. Medlen ska också i förekommande fall användas till kompletterande verksamhet, det vill säga verksamhet som syftar till att utveckla och stödja kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna (medelsvillkor 2).

SR, SVT och UR ska särskilja vad som är att betrakta som kärnverksamhet och kompletterande verksamhet och upprätthålla en god balans i omfattningen mellan dessa. Den kompletterande verksamheten ska utgå från och ha en tydlig koppling till kärnverksamheten (medelsvillkor 9, 11 respektive 11).

Begreppen kärnverksamhet och kompletterande verksamhet har olika betydelse i företagen beroende på hur programverksamheten distribueras. Vad som är tillhandahållanden på en egen eller en extern plattform behöver definieras utifrån dessa skilda förutsättningar. (Se prop. 2018/19:136 s. 28.)

Uppfyllelse – SR*Redovisningen*

SR redovisar vad som utgör företagets kompletterande verksamhet och beskriver hur denna relaterar till kärnverksamheten (främst i redovisningens kapitel 4.3). SR tolkar villkoret om balans mellan kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som att kärnverksamheten inte ska försämrats på grund av den kompletterande verksamheten och att obalans uppstår om allmänheten bedömer att kärnverksamhetens kvalitet sjunker.

SR redovisar att den som vill ta del av poddar och program för efterhandslyssning också kan ta del av innehållet via externa aktörer. Exempelvis länkar Apples Podcaster och Spotify till SR:s innehåll direkt från SR:s så kallade öppna API, Application Program Interface. SR har fortfarande den redaktionella kontrollen över det ljud som tillhandahålls och allt programinnehåll som kan göras tillgängligt på API finns också på SR:s egna plattformar och play-tjänster. Tillgängliggörandet via API räknas till företagets kärnverksamhet, till skillnad från publiceringar på externa sociala medieplattformar som betraktas som kompletterande verksamhet.

SR redovisar att god balans råder inom kärnverksamheten när företaget prioriterar resurserna till de områden som allmänheten anser är viktigast och när företaget tillgängliggör innehållet så att alla i landet kan ta del av utbudet när de själva vill.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kraven.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT redogör för vad som utgör företagets kompletterande verksamhet och beskriver hur denna relaterar till företagets kärnverksamhet (främst i redovisningens kapitel 4.4). SVT uppger att företagets resurser till absolut övervägande del används för kärnverksamheten och att företagets kompletterande verksamhet är av mycket begränsad omfattning i förhållande till de resurser som läggs på att göra rörlig bild.

SVT bedömer att det råder god balans mellan företagets sändningar i marknätet och sändningar och tillhandahållanden på internet. SVT redovisar att den absoluta merparten av företagets program är tillgängliga både i marknätet och på SVT Play och att endast en mindre del tillhandahålls enbart på internet. SVT beaktar också att 68 procent av allmänheten använde SVT:s onlinetjänster en genomsnittlig vecka 2022, samtidigt som andelen som enbart följer SVT i linjära sändningar har minskat sedan 2019. Andelen som enbart använder SVT online var 18 procent. Mot den bakgrunden bedömer SVT att företaget behöver utveckla kärnverksamheten online för att inte riskera att allmänhetens bedömning av SVT:s kvalitet påverkas negativt.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kraven.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

UR redovisar vad som utgör företagets kompletterande verksamhet och beskriver hur denna relaterar till företagets kärnverksamhet (främst i redovisningens kapitel 4.5). UR anser att det råder god balans mellan kärn- och kompletterande verksamhet när kärnverksamheten är dominerande och uppger att en övervägande del av företagets resurser går till kärnverksamheten.

UR anser att det råder god balans mellan kärnverksamhetens olika delar när tillståndsvillkoren huvudsakligen uppfylls i marknätet och när det råder balans mellan olika typer av innehåll och UR kan erbjuda ett mångsidigt utbud. UR anser att företaget har upprätthållit en god balans mellan de olika delarna av kärnverksamheten 2022.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kraven.

2.2.6 Decentralisering av organisationen

SR och SVT har uppfyllt kravet på att ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå.

Villkor

SR och SVT ska ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå. Den lokala och regionala organisationen ska ges tillräckliga resurser för att effektivt kunna spegla respektive områdes särprägel och egenart. Organisationen ska utformas med syfte att möjliggöra hög närvaro av personer ute i landet med kunskap om och förankring i de olika regionerna (medelsvillkor 13 respektive 14).

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR och SVT redovisar hur företagens respektive organisationer är decentraliserade (redovisningarnas kapitel 3.6). Programföretagen redovisar bland annat hur programproduktionen delats upp i olika geografiska områden, hur utgivarskapet har delegerats och att personella och produktionstekniska resurser fördelas i landet.

Granskningsnämndens bedömning

SR och SVT har uppfyllt kravet.

2.3 Andra särskilda redovisningsvillkor

2.3.1 Redovisning av programverksamhet på internet

SR, SVT och UR har endast delvis uppfyllt kravet på att tydligt och utförligt redovisa den programverksamhet på internet som programföretagen vill ska tillgodoräknas vid uppfyllandet av uppdraget. Företagen behöver förtydliga sina redovisningar i denna del.

Villkor

SR, SVT och UR får, vid uppfyllande av villkoren i sändningstillstånden om innehållet i sändningarna, tillgodoräkna programverksamhet som bedrivs på företagets egna plattformar på fritt tillgängliga och öppna delar av internet. Varje enskilt innehållsvillkor ska huvudsakligen uppfyllas i marknätet. Samma program ska inte kunna tillgodoräknas mer än en gång under ett år (ingressen till sändningstillstånden).

Den programverksamhet på internet som programföretagen vill ska tillgodoräknas vid uppfyllandet av uppdraget ska redovisas tydligt och utförligt (medelsvillkor 19, 22 respektive 19).

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR vill tillgodoräkna sig programverksamhet på internet på olika områden. Det gäller internetexklusiva publiceringar på SR:s plattformar av nyheter och program på andra minoritetsspråk än de nationella samt innehåll som SR tillgängliggör, anpassar eller producerar för unga med intellektuell funktionsnedsättning. SR vill även tillgodoräkna sig vissa namngivna poddtitlar och poddavsnitt (se främst redovisningens kapitel 5.3, 6.4 och 6.5).

SVT tillämpar möjligheten att tillgodoräkna sig programverksamhet på internet på två områden. Det gäller dels verksamhet för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, dels SVT:s sändningar på minoritetsspråk (se redovisningens kapitel 6.4 och 6.5).

UR har publicerat totalt 151 timmar webbexklusiva program under 2022. Företaget vill tillgodoräkna sig dessa program som en del av uppfyllandet av tillståndsvillkoren 7–13 §§ i sändningstillståndet, det vill säga villkoren om bland annat jämställdhet, mångfald, spegling, UR:s utbildningsuppdrag, barn och unga, kultur, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning samt minoritetsspråk och teckenspråk (se främst redovisningens kapitel 4.2). I en komplettering till granskningsnämnden har UR uppgett att företaget vill tillgodogöra sig

webbexklusiva publiceringar mätt i timmar. UR har i kompletteringen även förtydligt att andelen webbexklusiva publiceringar beräknas utifrån andelen av totala antalet förstasändningar, det vill säga alla förstapubliceringar (webbexklusiva publiceringar) och förstasändningar i marknätet.

UR anger den webbexklusiva volym som företaget önskar tillgodoräkna sig uppdelat på kategorierna barn, unga, folkhögskola/studieförbund, högskola och folkbildning. Företaget uppger att 27 procent av den totala andelen förstasändningar har publicerats unikt på internet och anser att innehållsvillkoren därmed huvudsakligen har uppfyllts i marknätet.

Granskningsnämndens bedömning

Möjligheten för programföretagen att tillgodoräkna sig viss programverksamhet på internet infördes i sändningstillstånden 2020.

Av sändningstillstånden framgår att varje enskilt innehållsvillkor huvudsakligen ska uppfyllas i marknätet. Granskningsnämnden behöver således vid bedömningen även beakta de enskilda innehållsvillkoren inom vilka företagen valt att tillgodoräkna sig verksamhet på internet. Nämnden konstaterar att flera av dessa innehållsvillkor är allmänt hållna och exempelvis tar sikte på att företagen ska ta hänsyn till och beakta behoven hos vissa målgrupper, ha vissa prioriteringar och erbjuda ett utbud, utan att det uppställs några närmare krav på omfattningen av utbudet.

Sändningstillståndets krav att varje enskilt innehållsvillkor huvudsakligen ska uppfyllas i marknätet syftar inte till att leda till en generell begränsning av verksamheten på internet. Villkoret avser att definiera vad som är möjligt att tillgodoräkna vid uppfyllandet av uppdraget. Om företagen önskar tillgodoräkna sig verksamhet på internet inom en viss programkategori bör den verksamhet som ska tillgodoräknas redovisas tydligt och utförligt. (Jfr prop. 2018/19:136 s. 86–87.)

Det krävs följaktligen att det framgår av redovisningen hur utbudet som företagen valt att tillgodoräkna sig förhåller sig till det utbud som de sänt i marknätet. Nämnden konstaterar att företagen inte har redogjort för all den verksamhet som de önskar tillgodoräkna sig på ett tillräckligt tydligt och utförligt sätt.

För SR:s del är det tydligt vilket innehåll för unga med funktionsnedsättning som företaget vill tillgodoräkna sig från internet, vilka minoritetsspråk som har sänts i marknätet respektive vilka språk som har sänts på webben samt vilka internetexklusiva poddar och poddavsnitt som SR tillgodoräknar sig. Däremot saknas uppgifter om andelar eller timmar för det internetexklusiva utbud som SR vill tillgodoräkna sig samt motsvarande uppgifter för marknätet som det tillgodoräknade utbudet ska förhållas till (se avsnitt 2.8.1, 2.9.4 och 2.9.5). Det är

inte heller tydligt i förhållande till vilket eller vilka villkor som SR tillgodoräknar sig de tre namngivna poddarna som ett led i uppfyllandet av uppdraget. Dessa delar behöver SR tydligare redogöra för i kommande redovisning.

För SVT:s del är det tydligt att företaget vill tillgodoräkna sig ett antal timmar teckenspråkstolkning och syntolkning på internet till uppfyllande av regeringens särskilda beslut om krav på tillgänglighet till tv-sändningar. Det är dock inte tydligt om SVT vill tillgodoräkna sig någon mer verksamhet för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning på internet, till uppfyllande av villkoret om tillgänglighet i sändningstillståndet. SVT har även tydligt redovisat ett visst antal timmar av programverksamhet på internet på minoritetsspråk som företaget vill tillgodoräkna sig, men inte redovisat i förhållande till vilka enskilda innehållsvillkor som SVT vill göra detta tillgodoräknande. Det är inte tydligt om SVT vill inkludera delar av eller alla tillgodoräknade timmar för att uppfylla villkoret om att ta hänsyn till språkliga behov hos barn och unga (se avsnitt 2.7.2). Dessa delar behöver SVT tydligare redogöra för i kommande redovisning.

UR har önskat tillgodoräkna sig verksamhet på internet vid uppfyllandet av samtliga villkor där ett tillgodoräknande får göras enligt sändningstillståndet. I UR:s redovisning är det tydligt vilken volym i timmar och program som företaget vill tillgodoräkna. Det är emellertid inte tydligt vilka webbexklusiva timmar som tillgodoräknas i förhållande till vilket innehållsvillkor. Vad gäller kravet på att ta hänsyn till språkliga behov hos barn och unga framgår exempelvis inte hur många av de webbexklusiva timmarna på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk som avser just barn respektive unga (se avsnitt 2.7.2). UR behöver i kommande redovisning tydligare redogöra för detta. UR behöver även förtydliga om programverksamhet på internet tillgodoräknas för uppfyllandet av villkoret gällande utbud på andra minoritetsspråk, och i så fall precisera vad som tillgodoräknas (se avsnitt 2.9.4). Mot bakgrund av att UR uppgett att en viss procent av den totala andelen förstasändningar har publicerats unikt på internet och att innehållsvillkoren därmed huvudsakligen uppfyllts i marknätet, vill nämnden förtydliga att det är varje enskilt innehållsvillkor som huvudsakligen ska uppfyllas i marknätet.

SR, SVT och UR har därmed endast delvis uppfyllt kravet på att den programverksamhet på internet som företagen vill ska tillgodoräknas vid uppfyllandet av uppdraget ska redovisas tydligt och utförligt. Detta får till följd att det inte heller i alla delar framgår tydligt om uppfyllandet av varje enskilt innehållsvillkor huvudsakligen skett i marknätet. Företagen behöver utveckla sina redovisningar i dessa delar.

2.3.2 Distribution på externa plattformar

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att ha öppna och tydliga riktlinjer om hur företagen förhåller sig till distribution på plattformar som inte är deras egna samt kravet på att redovisa hur företagen arbetar för att tillämpa riktlinjerna. Företagen har även uppfyllt kravet på att de egna plattformarna bör var prioriterade vid distribution på internet.

Villkor

SR, SVT och UR ska ha öppna och tydliga riktlinjer om hur de förhåller sig till distribution på plattformar som inte är deras egna (medelsvillkor 8, 9 respektive 9).

Programföretagen ska redovisa hur de arbetar för att tillämpa riktlinjerna om distribution på plattformar som inte är deras egna. Riktlinjerna ska bifogas till redovisningarna (medelsvillkor 19, 22 respektive 19).

Vid distribution på internet bör de egna plattformarna vara prioriterade (medelsvillkor 6, 7 respektive 7).

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR har som ambition att SR Play ska vara det självklara valet för de som vill ta del av företagets utbud digitalt. Externa aktörer som vill erbjuda SR:s innehåll till sina användare måste göra det på ett sätt som är förenligt med företagets uppdrag. Detta säkerställs utifrån tre grundläggande principer. Aktörer som använder SR:s innehåll får inte skada SR:s trovärdighet eller oberoende, företagets material får inte förvanskas eller modifieras på ett sätt som skadar SR:s trovärdighet eller oberoende och det måste tydligt framgå vilket innehåll som kommer från SR på en plattform.

Kraven på externa aktörer som vill erbjuda SR:s innehåll via länkning är formulerade i tio villkor. År 2022 gjordes ett förtydligande av villkoren för användning av linjära kanaler vilket kräver ett skriftligt godkännande från SR. Sådana godkännanden ges i regel bara i undantagsfall när företaget bedömer det som nödvändigt för att nå allmänheten, exempelvis när det är omöjligt att nå publiken på något annat sätt än via en tredje part. SR kontrollerar regelbundet att externa aktörer som erbjuder företagets innehåll följer de uppsatta villkoren (se redovisningens kapitel 4.2).

SVT prioriterar egna webbplatser och applikationer vid distribution på internet, vilket innebär att de tekniska resurserna fokuseras till att säkerställa de egna tjänsternas utveckling, robusthet och lättillgänglighet.

I SVT:s riktlinjer för hur företaget ska förhålla sig till distribution på plattformar som inte är företagets egna beskrivs SVT:s utgångspunkter för att göra en bedömning av externa plattformar. De utgångspunkter som alltid ska vägas in är i vilken grad den aktuella plattformen bidrar till att förenkla publikens tillgång till och användning av SVT:s innehåll och tjänster samt SVT:s oberoende i förhållande till kommersiella aktörer. I riktlinjerna har oberoende och tillgänglighet brutits ner till områdena redaktionell kontroll och publicistiskt ansvar, tydlig varumärkes-exponering, framträdande placering, tillgängligt och används av många, fritt tillgängligt, tillgång till data, reklamfritt och plattformens hållbarhet.

SVT analyserar plattformarna utifrån varje ovan beskrivet område och väger samman dessa till en helhetsbedömning. Den övergripande plattformsbedomningen ligger sedan till grund för om och på vilket sätt olika verksamheter inom SVT redaktionellt agerar på en plattform. Bedömningarna görs återkommande eftersom plattformarna är i ständig utveckling och förutsättningarna kan förändras. Under 2022 har SVT arbetat med bedömningar av existerande och nya plattformar (se redovisningens kapitel 4.3).

UR:s grundprincip är att utbudet alltid i första hand ska finnas tillgängligt på de egna plattformarna och företagets närvaro på tredjepartsplattformar sker därför med restriktivitet. I UR:s policy för sociala medier finns kriterier och principer för företagets publicering och kommunikation om programinnehåll i sociala medier och globala distributionsplattformar. Syftet med policyn är bland annat att säkerställa UR:s oberoende och integritet samt att behålla allmänhetens förtroende för verksamheten (se redovisningens kapitel 4.4.).

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kraven.

2.3.3 Intäkter vid sidan av avgiftsmedel

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för intäkter vid sidan av avgiftsmedel.

Villkor

SR, SVT och UR ska särskilt redogöra för företagens intäkter vid sidan av avgiftsmedel. I den redovisningen ska bland annat eventuella sidoverksamheter som företagen har bedrivit ingå (medelsvillkor 19, 22 respektive 19).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2021 ansåg granskningsnämnden att SR bara delvis hade uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för intäkter vid sidan av avgiftsmedel, eftersom företaget endast redogjort för vad fyra miljoner kronor av 16,2 miljoner kronor i posten "Övrigt" bestått av.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR:s intäkter vid sidan av avgiftsmedel, exklusive sidoverksamheter, uppgick under 2022 till totalt 48 miljoner kronor. Detta var en ökning på 15 miljoner kronor i jämförelse med föregående år och berodde bland annat på att Berwaldhallen åter kunde genomföra konsertverksamhet efter pandemin (se redovisningens kapitel 7.1).

För 2022 uppgick posten "Övrigt" i tabellen för intäkter vid sidan av avgiftsmedel till 15,8 miljoner kronor. SR har redogjort för de fem viktigaste posterna inom posten "Övrigt" och redovisat avrundade summor för dessa poster (totalt uppgående till 15 miljoner kronor).

SR:s sidoverksamheter består av SR Media Development Office (SR MDO), uthyrning av konserthus Berwaldhallen, uthyrning av musikstudior i Radiohuset samt licensiering. SR:s intäkter från sidoverksamhet var 15 miljoner kronor under 2022 och gav sammantaget ett överskott på en miljon kronor. En av verksamheterna uppvisade ett negativt resultat under 2022. Resultat för respektive sidoverksamhet balanseras mot tidigare års ackumulerade resultat (se redovisningens kapitel 7.4).

SVT:s övriga intäkter, exklusive sidoverksamheter, uppgick till närmare 224 miljoner kronor 2022 (224 miljoner kronor 2021). Intäkterna delas redovisningsmässigt in i sju kategorier. SVT redovisar för varje intäktskategori totala intäkter samt typiska exempel inom kategorin (se redovisningens kapitel 7.1).

SVT:s övriga intäkter, exklusive sidoverksamhet, har en oförändrad nivå på totalen jämfört med föregående år men innehåller en del variationer. Exempelvis har den samlade intäkten för sändnings- och nyttjanderätt ökat med cirka 5 miljoner kronor jämfört med 2021 och gäller främst sporträttigheter, medan intäkterna för tekniktjänster har minskat med cirka 22 miljoner kronor jämfört med 2021.

SVT delar in företagets sidoverksamhet i fem resultatområden (produktionsresurser, försäljning av hela tv-program, försäljning av rättigheter, arkivförsäljning samt rekvisita och kostym). SVT:s intäkter från sidoverksamhet var 53,5 miljoner kronor under 2022 och gav sammantaget ett överskott på 8,4 miljoner

kronor. Ingen av verksamheterna uppvisade negativt resultat under 2022 (se redovisningens kapitel 7.4).

UR:s intäkter vid sidan av avgiftsmedel uppgick till 2,1 miljoner kronor 2022 (1,7 miljoner kronor 2021). Posten ”Övriga intäkter” består till exempel av produktionsbidrag från samarbeten med nordiska och andra europeiska public service-bolag. UR har under 2022 inte bedrivit någon sidoverksamhet (se redovisningens kapitel 7.1).

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

2.3.4 Kommersiella samarbeten

- SVT har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sina kommersiella samarbeten och vilka intäkter de har genererat.
- SR och UR uppger att de inte har deltagit i några kommersiella samarbeten.

Villkor

SR, SVT och UR ska särskilt redogöra för vilka kommersiella samarbeten som företagen har deltagit i och vilka intäkter de har genererat, med förtydligande exempel (medelsvillkor 19, 22 respektive 19).

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR, SVT och UR har följande gemensamma definition av kommersiella samarbeten: ”Samarbete med kommersiell aktör som genererar intäkter till respektive bolag”. SVT och UR anger att ren försäljning eller andra typer av mer passiva intäkter inte omfattas av definitionen.

SR och UR har inte deltagit i några kommersiella samarbeten under 2022.

SVT har redovisat olika typer av kommersiella samarbeten under 2022: samtliga samproduktioner, samarbetet kring Nobel och samarbetet kring Melodifestivalen. Dessa samarbeten genererade sammanlagt intäkter på 87,8 miljoner kronor (71 miljoner kronor 2021), exklusive sponsringsintäkter. Intäkter som betraktas som sponsringsintäkter vid Melodifestivalen redovisas från 2022 inte bland andra rörelseintäkter, utan bland sponsringsintäkter.

Samproduktionsintäkter är de bidrag som SVT får från andra bolag i samband med själva produktionen, när SVT är producent. Vid samproduktioner enas flera

samproducenter om en finansieringsplan där parterna finansierar produktionen och erhåller rättigheter i förhållande till insats och överenskommelse. Storleken på intäkterna från samproduktioner kan variera mellan åren beroende på mängd och typ av samarbeten. SVT betraktar samtliga samproduktioner som kommersiella samarbeten. SVT anför att företaget har förtydligat vilka kostnader som bärs av SVT vid kommersiella samarbeten och därmed försökt visa att företaget inte erhållit annan slags kompensation som reducerat kostnaderna.

Vad gäller samarbetet kring Nobel har SVT ett produktionsuppdrag för vilket SVT erhåller betalning. Uppdragsgivare är Nobel Prize Outreach, som äger samtliga rättigheter till det SVT producerar åt dem. Samtidigt förvärvar SVT visningsrätt och viss arkivrätt till de program SVT producerar.

När det gäller samarbetet kring Melodifestivalen står SVT för de kostnader som är direkt kopplade till själva tv-produktionen. Tjänsten turnésamordning upphandlas eftersom SVT saknar rätt kompetens. Turnésamordnaren svarar för kostnader som är relaterade till turnéproduktionen, exempelvis resor, logi, lokalhyra, transporter, catering, säkerhet på plats, ackreditering och sjukvård. För närvarande är det All Things Live som är den upphandlade parten och SVT betalar en ersättning till dem.

Vidare uppbär SVT intäkter vid licensieringen av varumärket Melodifestivalen och tillhörande rättigheter som hör samman med arrangemanget av de publika föreställningarna. Det gäller bland annat möjligheten för externa bolag att nyttja varumärket till att marknadsföra biljettkampanjen kopplad till de allmänna sammankomsterna. De senaste åren har Live Nation varit SVT:s partner för detta. Av redovisningen framgår vilka företag som var huvudsponsorer, partners och supportrar i samband med 2022 års final av Melodifestivalen (se främst redovisningens kapitel 7.6).

Granskningsnämndens bedömning

SVT har redovisat vilka kommersiella samarbeten som företaget har deltagit i och vilka intäkter dessa samarbeten genererat. SVT har därigenom uppfyllt kravet.

SR och UR uppger att de inte har deltagit i några kommersiella samarbeten, varför det inte är aktuellt för nämnden att göra någon bedömning i detta avseende.

2.3.5 Oberoende vid kommersiella samarbeten och indirekt sponsring

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för hur företagen säkerställt sitt oberoende vid kommersiella samarbeten och indirekt sponsring.

Villkor

SR, SVT och UR ska särskilt redogöra för hur företagen har säkerställt sitt oberoende vid kommersiella samarbeten och vid indirekt sponsring (medelsvillkor 19, 22 respektive 19).

Uppfyllelse

Redovisningarna

Det förekommer varken direkt eller indirekt sponsring i SR:s program eller poddar. I samarbeten med externa produktionsbolag säkerställer företaget detta i produktionsutläggningsavtalen. SR har inte haft några kommersiella samarbeten under 2022.

SVT genomför kontinuerlig utbildning och rådgivning kring regelverket och vad som krävs för att säkra företagets oberoende i samband med indirekt sponsring och vilken finansiering som inte är tillåten. Utbildningar genomförs för externa produktionsbolag om de regler och principer som är grundläggande för programverksamheten.

Alla program som produceras eller köps in av SVT blir föremål för en publicistisk bedömning utifrån företagets publiceringsregler om bland annat indirekt sponsring. Det omfattar även kommersiella samarbeten. Avtal om samproduktion, produktionsutläggning och köp av visningsrätt som SVT upprättar inkluderar reglering om att produktionsbolaget inte har rätt att i programmet medge reklam eller otillbörligt gynna särskilda intressen. Produktionsbolaget får inte heller utnyttja sin medverkan i sammanhang som sätter SVT:s opartiskhet eller oberoende i fråga och åläggs att i de avtal det ingår med medverkande ta med motsvarande reglering.

I överenskommelserna med Nobel Prize Outreach säkerställs SVT:s oberoende genom att SVT självständigt avgör vilka program som ska sändas och hur de programläggs. I Melodifestivalen kan externa bolag nyttja programmets varumärke till att marknadsföra biljettkampanjen kopplad till de allmänna sammankomsterna. Denna exponering visas aldrig i bild och SVT säkerställer att det aldrig innebär att sponsorer har någon påverkan på programmet. Inget av de företag SVT har kommersiella samarbeten med i samband med Melodifestivalen har någon redaktionell roll i produktionen och i överenskommelser med dessa företag finns regleringar som säkerställer SVT:s oberoende (se redovisningens kapitel 7.6).

De krav som UR ställer på en samarbetspartner för extern produktion finns formulerade i de avtal som UR upprättar med produktionsbolagen. UR sänder inte direktspensrade program, men det kan förekomma indirekt sponsring i inköpta program. När UR köper visningsrätter till exempelvis dokumentärer säkerställs villkoren i uppdraget och det redaktionella oberoendet genom publicistisk kontroll.

UR försäkras sig om att programinnehållet förhåller sig till sändningstillståndet, att det inte finns någon aktör som på något sätt gynnas i programmet och att alla medarbetare som arbetar med beställning och inköp är utbildade i dessa frågor. UR har inte deltagit i några kommersiella samarbeten under 2022 (se redovisningens kapitel 3.3).

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

2.3.6 SVT:s sponsringsbidrag vid evenemang

- SVT har uppfyllt kraven på att särskilt redogöra för sponsrade program, antalet sponsrade sändningar och det totala sponsringsbidraget som mottagits.
- SVT har uppfyllt kravet på att sponsring får förekomma i samband med högst 20 evenemang per år.

Villkor

SVT ska särskilt redogöra för vilka evenemang som sponsrats, hur många sändningar som sponsrats och med vilket belopp sponsringsbidrag totalt har mottagits (medelsvillkor 22).

SVT får inte sända sponsrade program där sponsorbidraget har tillfallit SVT direkt. Utan hinder av detta får sponsring förekomma, fränsett i program som huvudsakligen vänder sig till barn under tolv år, i sändningar i samband med sportevenemang och av program som innebär utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning där SVT är arrangör, under förutsättning att det är ett arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot EBU eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder.

Sponsring får dock förekomma i samband med högst 20 evenemang per år (18 § i sändningstillståndet).

Uppfyllelse

Redovisningen

SVT hade under 2022 sponsring för 19 sportevenemang och för den internationella finalen i Melodifestivalen. Antalet sponsrade sändningar var 542. Det är en minskning jämfört med 2021 (682 sändningar). Förklaringen till detta är att det under 2021 sändes två mästerskap som båda innehöll många enskilda sändningar.

Från och med 2022 redovisas de intäkter som betraktas som sponsringsintäkter vid Melodifestivalen som en del av sponsringsintäkterna, tillsammans med intäkter från sponsrade sportevenemang. Tidigare år redovisades motsvarande intäkt bland rörelseintäkter. Under 2022 uppgick intäkterna från sponsringen till 37,5 miljoner, en minskning med 11,5 miljoner kronor jämfört med 2021. Skälet till intäktsminskningen kan enligt SVT främst härledas till fotbolls-VM i Qatar, ett evenemang som normalt medför högre sponsringsintäkter. Nivåerna på sponsring uppges ha påverkats av världsläget och ekonomin i viss mån (se redovisningens kapitel 7.1).

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kraven på att särskilt redogöra för sponsrade program, antalet sponsrade sändningar och det totala sponsringsbidraget. SVT har även uppfyllt kravet på att sponsring får förekomma i samband med högst 20 evenemang per år.

2.3.7 UR:s utbildningsuppdrag och kontakter med utbildningsväsendet

- UR har uppfyllt kravet på att vidga och utveckla sitt utbildningsutbud.
- UR har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sina kontakter med utbildningsväsendet och vilka satsningar som gjorts med anledning av det utökade utbildningsuppdraget.

Villkor

UR ska utveckla och vidga sitt utbildningsutbud. UR ska även fortsättningsvis koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet och därutöver tillhandahålla ett utbud av folkbildningsprogram. Programverksamheten på utbildningsområdet ska inkludera barn- och ungdomsutbildning, högskole- och annan vuxenutbildning samt studieförbund och folkhögskolor (8 § i sändningstillståndet).

UR ska särskilt redogöra för företagets kontakter med olika delar av utbildningsväsendet och vilka satsningar som gjorts med anledning av det utökade utbildningsuppdraget (medelsvillkor 19).

Uppfyllelse

Redovisningen

UR gör en medveten satsning på utbildningsprogram och de program som ger mest effekt inom utbildningsområdet och ger exempel på insatser som genomförts under 2022 för att utveckla utbildningsutbudet. Av antalet förstasändningar av program som UR producerar och tillgängliggör utgörs 72 procent (68 procent 2021) av utbildningsprogram. Många av utbildningsprogrammen är av pedagogiska och

kognitiva skäl väsentligt kortare än allmänt folkbildande program. Detta gör att en jämförelse i total sändningsvolym (31 procent utbildningsprogram, 69 procent allmänt folkbildande) inte blir rättvisande. UR lägger resursmässigt 69,2 procent (74 procent 2021) av kostnaderna på utbildningsutbudet (se redovisningens kapitel 6.1).

UR har under 2022 haft kontakt med ett stort antal aktörer med koppling till utbildningsväsendet. I en bilaga redovisar UR dessa kontakter.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kraven.

2.4 Spegling

2.4.1 Jämställdhet, mångfald och spegling

SR, SVT och UR har uppfyllt kraven.

Villkor

SR:s, SVT:s och UR:s programverksamheter ska som helhet bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv samt utmärkas av hög kvalitet och nyskapande form och innehåll. Programmen ska utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet och den variation som finns i befolkningen samt som helhet präglas av folkbildningsambitioner. Företagen ska beakta programverksamheternas betydelse för den fria åsiktsbildningen och utrymme ska ges åt en mångfald av åsikter och meningsyttringar (5, 6 respektive 7 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2021 efterfrågade granskningsnämnden att SR i kommande redovisningar tydligare redovisar hur jämställdhetsarbetet i praktiken påverkar företagets programverksamhet som sådan. Nämnden ansåg även att det för samtliga programföretag skulle vara värdefullt att kunna följa hur mycket resurser som fördelas på respektive kön i olika produktionsformer.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

Speglingsuppdraget behandlas främst i kapitel 5.4 i SR:s redovisning. SR använder ordet ”perspektiv” som ett sammanfattande begrepp för arbetet med att uppfylla

sändningstillståndets krav. Vidare ger SR exempel på olika arbetssätt och åtgärder för att få fler perspektiv i utbudet.

SR beskriver hur arbetet följs upp genom kvalitativa och kvantitativa analyser som rör exempelvis könsfördelning bland de som hörs i programmen, bredden av medverkande i olika åldrar, med utländsk bakgrund eller med funktionsvariation.

Ett strategiskt mål som syftar till att skapa största möjliga bredd i perspektiv är ”Jag hör din och min vardag i Sveriges Radio”. För detta mål har följande två indikatorer formulerats.

- Andel av Sveriges kommuner som SR gjort inslag ifrån under ett tertial. Målsättningen är 100 procent, eller 290 kommuner. SR redovisar att målet uppnåddes under alla tre tertialen under 2022.
- Andel av veckolyssnare som instämmer med påståendet ”jag hör innehåll om min och andras vardag” i SR:s utbud. Detta mäts genom en löpande attitydundersökning. Målsättningen är att andelen ska öka under tillståndsperioden. SR redovisar att 69 procent av veckolyssnarna instämde med påståendet 2022 (53 procent 2021).

I attitydundersökningen undersöks även hur allmänheten uppfattar SR:s förmåga att skildra en bredd i perspektiv. SR redovisar följande resultat ur undersökningen som indikatorer för företagets arbete med jämställdhet, mångfald och spegling (2021 och 2020 års siffror inom parentes).

- 42 (41, 40) procent anser att SR:s programinnehåll speglar mångfalden i det svenska samhället.
- 34 (36, 33) procent anser att SR har en jämn fördelning mellan kvinnor och män i sitt programinnehåll.
- 69 (71, 72) procent anser att SR sänder nyheter från ”min del av landet”.
- 46 (45, 45) procent anser att SR ger kunskap om olika människors liv och villkor i Sverige.

Sedan 2021 använder SR ett jämställdhetsindex som ett resultatmått för att visa att programverksamheten som helhet bedrivs utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Måttet handlar om SR som arbetsplats och dess förmåga att ge alla som arbetar inom företaget samma möjligheter oavsett kön. Jämställdhetsindexet bygger på vissa data och utifrån dessa uppgifter beräknas nio nyckeltal såsom aktivt arbete med jämställdhet i organisationen, andel tillsvidareanställda, möjligheter till chefskarriär och skillnader mellan könen i lön. SR:s poängsumma visade på en ökning i jämförelse med föregående år och var enligt företaget årets högsta av samtliga resultat för de cirka 300 företag som ingår i jämställdhetsindexet.

För att spegla hela landet och säkerställa att olika perspektiv hörs i utbudet arbetar SR med att ha en bredd i personalens kompetens. Företaget beskriver bland annat ett utvecklat rekryteringsarbete samt interna utbildningar och kunskaphöjande insatser.

Gällande nämndens bedömning förra året, att SR tydligare bör redovisa hur jämställdhetsarbetet i praktiken påverkar programverksamheten, anför SR följande. Företaget bedömer det inte möjligt att i siffror, på ett trovärdigt sätt, beräkna kopplingen mellan hur arbetsplatsen fungerar och vilket utbud som produceras. Enligt SR är det ett trubbigt verktyg att mäta fördelning av medverkande i det talade redaktionella utbudet, eftersom representationen i sig inte säger något om hur kvinnor respektive män framställs. Här uppstår svårigheter att med kvantitativa modeller mejsla fram kvalitativa värden som i sig inte är helt självklara.

Avseende nämndens önskemål att kunna följa hur mycket resurser som fördelas på respektive kön i olika produktionsformer anför SR att det skulle vara förknippat med stora metodmässiga utmaningar att försöka följa och redovisa resursförbrukning på ett sätt som möjliggör relevanta slutsatser.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kraven.

Nämnden ser gärna att SR förtydligar sin redovisning avseende hur villkoret säkerställs i inköpta program.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

Speglingsuppdraget behandlas främst i kapitel 5.4 i SVT:s redovisning. Olika aspekter av arbetet med spegling, regional och lokal närvaro, jämställdhet och mångfald samlas under paraplybegreppet ”Sverigespeglings”. SVT har definierat följande aspekter som relevanta för Sverigespeglingsarbetet.

- Nyheter, innehåll och medverkande ska komma från alla delar av landet.
- En jämställd fördelning mellan kvinnor och män ska främjas i all programverksamhet.
- Programverksamheten ska spegla mångfalden av människor i landet.
- Olika åsikter och perspektiv ska beredas utrymme.

Utvecklingen av arbetet följs upp genom årliga publikundersökningar där ett antal frågor ställs om hur publiken upplever att SVT:s programverksamhet speglar Sverige. Exakta mål formuleras inte utan utfallet är ett kontrollmått som används som ett av flera underlag för Sverigespeglingsarbetet. SVT redovisar andelen av de

tillfrågade som svarat ”mycket bra” eller ”ganska bra” på fem olika frågor enligt följande (2021 och 2020 års siffror inom parentes).

- 75 (70, 70) procent anser att SVT har nyheter, innehåll och medverkande från alla delar av landet.
- 68 (64, 66) procent anser att SVT har en jämställd fördelning mellan kvinnor och män.
- 62 (58, 59) procent anser att SVT speglar mångfalden av människor i det svenska samhället.
- 61 (56, 59) procent anser att SVT ger utrymme för många olika åsikter och perspektiv.
- 58 (54, 56) procent anser att SVT speglar åsikter och perspektiv som de tillfrågade känner igen sig i.

Ett prioriterat område under tillståndsperioden är företagets närvaro i och förmåga att spegla hela landet. Målen för den journalistiska bevakningen av Sverige är att alla kommuner ska besökas av reportrar samt att landets 290 kommuner ska omnämnas minst tre gånger per år. Båda målen har uppnåtts 2022 (uppnåddes delvis 2021).

SVT gör även interna mätningar av jämställdhet i utbudet som ett sätt att skapa medvetenhet och följa hur jämställdhetsarbetet utvecklas. Mätningarna används som ett stöd snarare än specifika mål som ska uppfyllas och görs av de avdelningar eller redaktioner som upplever behov av kunskaps- och diskussionsunderlag. Företaget redogör för den statistik över könsfördelningen i produktionen som förs av SVT Drama. Målet om jämställdhet i produktionen utgör inte ett krav på exakt fördelning utan statistiken används som ett underlag för att över tid sträva efter jämlika förutsättningar för män och kvinnor att arbeta i branschen. SVT redovisar följande siffror för 2022 (2021 års siffror inom parentes).

- 52 (65) procent av huvudrollsinnehavarna var kvinnor.
- 44,5 (64) procent av huvudförfattarna var kvinnor.
- 36 (47) procent av huvud- och avsnittsregissörerna var kvinnor.

Även SVT Dokumentär för statistik över könsfördelningen och SVT uppger att könsfördelningen bland huvudpersoner är särskilt viktig att följa för företaget, där målsättningen är att ha en variation på max 60 till 40 procent. SVT har inget kvantitativt mål för regissörer och producenter men utvecklingen följs för balans över tid. SVT redovisar följande siffror för 2022 (2021 års siffror inom parentes).

- 54 (53) procent av huvudpersonerna var kvinnor.
- 37 (40) procent av regissörerna var kvinnor.
- 52 (39) procent av producenterna var kvinnor.

Statistiken om andelen kvinnor och män i olika roller i produktionerna bygger på låga absoluta tal och förändringar mellan år ska därför enligt SVT bedömas med försiktighet.

SVT Sport har som mål att vara världsledande inom jämställd sportbevakning vilket innebär att bevakningen ska ligga inom spannet 60–40 procent. SVT uppger att bevakningen av damidrott utgjorde över 40 procent (43 procent 2021) av all rapportering i sportsändningar, på webbplatsen och i sociala kanaler. Rapporteringen om damidrott i sociala medier utgjorde 50 procent.

Vad gäller könsfördelningen bland de anställda var 50 procent av företagets alla tillsvidareanställda kvinnor i slutet av 2022. Under året var 52 procent (57 procent 2021) av cheferna kvinnor. Målet är att könssammansättningen inom varje yrkesområde ska vara jämn, fördelat på minst 60–40. Målnivån, som är oförändrad, nåddes för åtta av de största grupperna även under 2022.

Avseende nämndens önskemål att kunna följa hur mycket resurser som fördelas på respektive kön i olika produktionsformer anför SVT att det skulle vara förknippat med stora metodmässiga utmaningar att försöka följa och redovisa resursförbrukning på ett sätt som möjliggör relevanta slutsatser.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kraven.

Nämnden ser gärna att SVT förtydligar sin redovisning avseende hur villkoret säkerställs i inköpta program.

Nämnden noterar att SVT redovisar en försämring vad gäller företagets förda statistik avseende könsfördelningen i produktionen för SVT Drama och för kvinnliga regissörer för SVT Dokumentär.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

Speglingsuppdraget behandlas främst i kapitel 5.5 i UR:s redovisning. Ett strategiskt mål för UR är att de medverkande i programutbudet speglar mångfalden i samhället och att företaget genom att tillvarata en variation av röster, åsikter och perspektiv strävar efter att spegla hela befolkningen. UR:s definition av mångfald och spegling tar hänsyn till bland annat kön, svensk/utländsk bakgrund, regional spegling, socioekonomisk bakgrund, funktionsnedsättning/-variation, sexuell orientering/identitet och ålder.

Ett av UR:s långsiktiga mål, som mäts i en årlig attitydundersökning, är att 50 procent av alla programföretagets användare ska anse att utbudet speglar mångfalden i samhället. För 2022 har basen för frågan i undersökningen ändrats och resultaten från föregående år har räknats om för att vara jämförbara med 2022 års undersökning. Resultatet från undersökningen visar att 54 procent (53 procent omräknat för 2021) av allmänheten och 73 procent (76 procent 2021) av lärarna ansåg att UR:s utbud speglar mångfalden av människor i Sverige.

Som en del av speglings- och mångfaldsarbetet gör UR varje år interna speglingsmätningar som syftar till att kartlägga hur arbetet med interna produktioner och speglingsperspektiv bedrivs. I mätningarna ingår alla egenproduktioner inklusive utlägg eftersom det enligt UR ger möjlighet att påverka hur företaget kan utveckla arbetet med spegling och mångfald i det egenproducerade programutbudet. I mätningen ingår därmed inte inköpta utländska program. Skälet till detta är enligt företaget att fler faktorer utöver mångfald och spegling behöver vägas in vid programinköp på en internationell marknad, såsom ämne, produktionens kvalitet, målgrupp och aktualitet. Detta gör det enligt UR svårare att både prioritera och påverka kriterier som till exempel balans mellan könen i val av inköp. UR redovisar följande resultat från mätningen för 2022.

- Företaget uppnådde målet att spela in material från Sveriges alla 21 län.
- Balansen mellan kvinnor och män bland de medverkande var 52 respektive 48 procent. Målet är att det ska råda balans vad gäller könsfördelningen bland medverkande (+/- tio procent).
- Andelen medverkande med funktionsnedsättning/-variation var nio procent. Målet är tio procent (+/- fem procent).
- Andelen medverkande med utomeuropeisk bakgrund uppgick till 20 procent. Målet är 17 procent (+/- fem procent).

Avseende nämndens önskemål att kunna följa hur mycket resurser som fördelas på respektive kön i olika produktionsformer anför UR att det skulle vara förknippat med stora metodmässiga utmaningar att försöka följa och redovisa resursförbrukning på ett sätt som möjliggör relevanta slutsatser.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kraven.

Nämnden ser gärna att UR förtydligar sin redovisning avseende hur villkoret säkerställs i inköpta program.

2.4.2 Stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden

Det framgår att SR och SVT under 2022 har verkat för att stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden.

Villkor

För SR och SVT gäller att nyhetsförmedling och samhällsbevakning ska utgå från olika perspektiv, så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter. SR och SVT ska stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden under tillståndsperioden (7 respektive 8 § i sändningstillstånden).

Stärkt bevakning bör ses som en del av speglingsuppdraget och ska framför allt resultera i ökad bevakning av svagt bevakade områden. Uppdraget bör dock även innebära att det innehåll som har producerats lokalt, eller som på något annat sätt behandlar ett svagt bevakat område, i högre grad får utrymme i rikssändningarna. (Se prop. 2018/19:136 s. 70.)

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR var under 2022 på plats och sände direkt och/eller gjorde inslag från i genomsnitt 176 kommuner per vecka (184 kommuner per vecka 2021) och 276 kommuner per månad (277 kommuner per månad 2021). SR sände även inslag från samtliga 290 kommuner i landet varje tertial.

Under 2022 hade SR 52 fasta redaktioner i 50 kommuner, vilket är en redaktion och en kommun mer än 2021. Som ett sätt att öka närvaron i hela landet har SR utvecklat ett arbetssätt med tillfälliga redaktioner. Under 2022 gjordes satsningar på tillfälliga redaktioner i 125 kommuner med medarbetare på plats i ett stort antal mindre orter och stadsdelar (motsvarande antal för 2021 var 81). Arbetet inför en satsning inleds med en bristanalys av det egna innehållet kring en viss ort eller bostadsområde. Utgångspunkten för valet av plats handlar i många fall om orter med geografiskt långa avstånd till SR:s redaktioner eller andra mediehus eller om socioekonomiskt utsatta områden. De tillfälliga redaktionerna kan arbeta på fyra olika sätt: rullande redaktioner, publika platser, boende och kontor samt inhyrda redaktioner. Satsningen har enligt SR bidragit till bredd och kraft i den lokala bevakningen.

SR använder en intern arbetsmodell för att använda innehållet i lokala kanaler på ett bättre sätt i rikssända program och därigenom vidga perspektiven i utbudet som når en nationell publik. Bland annat medverkar lokala kanaler regelbundet med innehåll

i P1-morgon. Därtill har lokala kanalers medverkan i Ekots nyhetssändningar ökat (se främst redovisningens kapitel 5.4).

Av SVT:s redovisning framgår att två mål för den journalistiska bevakningen av Sverige är att alla kommuner ska besökas av reportrar och att landets 290 kommuner ska omnämnas minst tre gånger per år. Båda målen har uppnåtts under 2022 (uppnåddes delvis 2021).

SVT har valt att stärka den journalistiska närvaron i Sverige genom fler lokala redaktioner. I slutet av 2022 fanns redaktioner på 48 orter i Sverige (43 orter 2021). Målet är att finnas på 50 orter före utgången av 2023. De kriterier som styr vilka orter som får lokala redaktioner är bland annat orters nyhetsintensitet, orter som inte bevakas tillräckligt i SVT:s lokala nyheter samt orter som genom sin utveckling och demografi speglar ämnen och samhällstrender som berör många och därmed ger en bredare bild av Sverige. Under 2022 har de lokala redaktionerna, som ett verktyg för redaktionell innehållsutveckling, fortsatt utveckla journalistik och rekrytering baserad på områdesanalyser. Det statistiska underlaget för analyserna har under året kompletterats med socioekonomiska parametrar såsom inkomst, barnfattigdom och boendeform.

SVT förstärker även bevakningen genom flexibla satsningar. Med extra tillskott av resurser kan lokala redaktioner göra särskilt angelägna satsningar i syfte att stärka bevakningen av områden eller ämnen som annars riskerar att hamna i medieskugga. Målsättningen är att göra tio sådana satsningar per år, vilket uppnåddes 2022.

SVT:s ambition är att ha en hög andel lokalt material i det nationella nyhetsutbudet. Företaget har ett mål att Rapport varje dag ska innehålla minst två lokala inslag, vilket uppnåddes under året (se främst redovisningens kapitel 5.4 och 6.1).

Granskningsnämndens bedömning

Det framgår av redovisningarna att SR och SVT har verkat för att stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden under 2022. Granskningsnämnden följer under tillståndspanoden företagens arbete med detta. Mot bakgrund av villkorets utformning kommer nämnden att göra en helhetsbedömning efter tillståndspanodens slut.

2.4.3 55-procentsvillkoret

SR och SVT har uppfyllt kravet på att minst 55 procent av rikssändningarna ska produceras utanför Stockholm.
--

Villkor

Den andel av allmänproduktionen i SR:s och SVT:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent (medelsvillkor 14 respektive 15).

Uppfyllelse*Redovisningarna*

SR redovisar att 55,57 procent av företagets allmänproduktion producerades utanför Stockholm under 2022. SVT redovisar att 64 procent av företagets allmänproduktion producerades utanför Stockholm under 2022 (se kapitel 5.5 i SR:s och SVT:s redovisningar).

Granskningsnämndens bedömning

SR och SVT har uppfyllt kravet.

Nämnden ser gärna att SR redogör för hur produktionerna som räknas in i SR:s definition avseende 55-procentskravet fördelar sig mellan företagets tre kriterier.

2.5 Hänsyn på mediemarknaden**2.5.1 Ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar**

SR och SVT har uppfyllt kravet.

Villkor

SR och SVT ska i sin nyhetsverksamhet ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar, i syfte att värna en mångfald av perspektiv på en livskraftig mediemarknad (medelsvillkor 15 respektive 17).

Kravet innebär att programföretagen, på ett övergripande plan, bör ha ett förhållningssätt som utgår från en medvetenhet om de kommersiella nyhetsmediernas förutsättningar. Det är även en faktor som bör tillmätas betydelse i utvecklingen av programföretagens nyhetsverksamhet. SR och SVT bör bedriva sin nyhetsverksamhet med fokus på ljud respektive rörlig bild. (Se prop. 2018/19:136 s. 72.)

Tidigare bedömning

Granskningsnämnden ansåg i sin bedömning för 2021 att det var angeläget att SVT fortsatt arbetade med att fokusera på rörlig bild och att andelen artiklar utan video online minskade. Nämnden anförde att den under tillståndsperioden särskilt kommer att följa hur SVT redovisar efterlevnaden av detta krav.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR:s strategi är att ha ljudet i fokus vilket innebär att resurser ska koncentreras till att i första hand skapa ljudinnehåll. Nyhetsinslag som SR publicerar på digitala plattformar paketeras med tre korta punkter om innehållet i inslaget, inte med utförliga artiklar som konkurrerar med exempelvis tidningar (se redovisningens kapitel 3.4).

SR har samarbeten med ett flertal kommersiella nyhetsmedieföretag gällande citeringar av nyheter som innebär att nyhetsaktörer hänvisar till den ursprungliga publiceringen eller källan. Att SR hänvisar tillbaka till originalinnehållet bidrar till att öka trafiken till kommersiella kvalitetsmedier.

SR är aktiv i mediefrågor i olika intresseorganisationer och samarbetar på olika sätt med kommersiella medieaktörer. Företagets mångåriga arbete med inköp av externa produktioner har varit en pådrivande faktor i framväxten av svenska produktionsbolag. SR möjliggör att andra medieaktörer kan erbjuda sin publik att ta del av företagets innehåll via sina egna webbplatser. Vidare ges medarbetare på andra medieföretag möjlighet att delta i företagets interna utbildningar om säkerhet.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kravet.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT arbetar på flera sätt med att ta hänsyn till kommersiella medier och som indikatorer på det arbetet följer företaget utvecklingen på följande områden: fokus på rörlig bild, restriktiva citeringar, samarbeten och kontinuerlig dialog (se främst redovisningens kapitel 3.4).

Text är enligt SVT en avgörande del av företagets nyhetserbudande och helt nödvändigt för att SVT ska möta uppdraget att vara relevant för alla. Text är en förutsättning i nyhetslägen innan rörligt material finns från händelser och platser. Ibland har SVT inte rätt att sända rörligt material. Text ger möjligheter till en enkel överblick av ett nyhetsläge.

Som ett led i att ta hänsyn till andra medier har SVT valt att satsa kraftfullt på video och begränsa textlängder i nyhetstjänsten online. Exempelvis tillåts inte längre reportage och företaget har slutat erbjuda opinionsmaterial. Efterlevnaden av dessa begränsningar följs upp varje månad. Andelen artiklar med video var 70 procent

2022 (66 procent 2021, 60 procent 2020). SVT:s mål är inte att årligen öka andelen artiklar med video utan att den ska ligga på en stabil hög nivå över tid.

SVT:s fokus på rörlig bild har enligt företaget gett tydliga resultat då videoinnehållet på nyhetstjänsten ökat kraftigt över tid. Under 2022 publicerades i genomsnitt 166 videoklipp i nyhetstjänsten varje dag (159 klipp 2020 och 20 klipp 2017). Enligt SVT gör kombinationen av video, grafik och text att tjänsten blir attraktiv och relevant samt att nyheterna blir begripliga, sökbara och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

SVT har särskilda riktlinjer för citering som uppges fungera väl. Av hänsyn till andra medier citerar SVT restriktivt, begränsar citeringar i text och hänvisar till det medieföretag som var först med nyheten. Detta bidrar enligt företaget till att bibehålla attraktiviteten i innehåll från kommersiella medier även när rapportering sker om samma nyhet.

SVT har under 2022 fördjupat befintliga och tagit fram nya samarbeten med kommersiella medier. Enligt SVT kan parterna sänka kostnaderna, spara resurser och få fler nyheter genom att samarbeta, vilket bidrar till en livskraftig mediemarknad. SVT har sedan tidigare i högre grad delat livesändningar som företaget har rättigheter till, till andra medier. Under 2022 har SVT även erbjudit kommersiella medier olika sändningar av valet samt gjort flera innehållssamarbeten med lokaltidningar runt om i landet.

SVT för löpande dialog med företrädare för kommersiella medier för att identifiera gemensamma utmaningar och samarbeten som gynnar publiken och parterna. När SVT startat nya lokala redaktioner har företaget valt att inte starta lokala webbsidor eller editioner, som ett sätt att värna kvaliteten i journalistiken och för att ta hänsyn till lokaltidningen på orten.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har visat att företaget i sin nyhetsverksamhet har ett förhållningssätt som tar hänsyn till andra nyhetsmediers konkurrensförutsättningar samt att det är en faktor som har betydelse vid utvecklingen av företagets nyhetsverksamhet. SVT har även redogjort för hur företaget i sin nyhetsverksamhet på internet, i större utsträckning än vad som tidigare redovisats, har ett fokus på rörlig bild. Exempelvis redovisas en högre andel artiklar med video och större antal publicerade videoklipp i nyhetstjänsten än tidigare år. SVT beskriver även de begränsningar som införts kring textlängder i nyhetstjänsten på internet samt hur efterlevnaden av dessa begränsningar följs upp. Granskningsnämnden bedömer att SVT därigenom har uppfyllt kravet. Nämnden kommer fortsatt under tillståndsperioden att särskilt följa hur SVT redovisar efterlevnaden av detta krav.

2.5.2 Ansvar för en livskraftig produktionsmarknad

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet och att, i dialog med externa produktionsbolag, säkerställa att organisation för inköp och beställning av extern produktion präglas av tydlighet.

Villkor

SR, SVT och UR ska bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet. Programföretagen ska i dialog med externa produktionsbolag säkerställa att företagets organisation för inköp och beställning av extern produktion präglas av tydlighet (medelsvillkor 16, 19 respektive 16).

Med sina långsiktiga och stabila finansieringsförutsättningar är programföretagen viktiga aktörer på den svenska produktionsmarknaden. Företagens inköp och beställningar är av avgörande betydelse för ett stort antal produktionsbolag. Programföretagen ska därför ha ett särskilt ansvar för att genom sin verksamhet bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet. (Se prop. 2018/19:136 s. 60.)

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR utvecklar löpande sina samarbeten med externa produktionsbolag kring bland annat rutiner, beställningar och avtalskontrakt. Vid sidan av detta bjuder SR in produktionsbolagen till årliga möten med information och föreläsningar samt möten där företrädare för SR:s ledning träffar företrädare för produktionsbolagen. Produktionsbolagen erbjuds att delta kostnadsfritt på SR:s säkerhetsutbildningar.

Information om det innehåll som efterfrågas och köps in publiceras på SR:s webbplats för att det ska vara så tydligt och transparent som möjligt för marknadsaktörer och allmänheten. En särskild webbplats är utvecklad i dialog med produktionsbolagen och används av bolagen för att leverera beställda program och ta del av innehåll från bland annat SR:s arkiv och programbank (se redovisningens kapitel 3.3).

SVT beskriver hur företagets utbudsprocess går till och att det fattas löpande programbeslut under året. I utbudsarbetet bedöms alla programförslag och vägs mot bland annat strategi, mål, programbudget och kraven på verksamheten.

SVT har en särskild förhandlingsavdelning med uppdrag att skapa tydlighet kring affärsvillkor för samarbeten. Företaget för löpande dialog med externa

produktionsbolag och anordnar informationstillfällen utifrån olika genrer. Enligt en enkätundersökning som genomförts under året gällande bolagens upplevelser av SVT som programbeställare har SVT fått en övervägande positiv respons (se redovisningens kapitel 3.1).

UR arbetar systematiskt med att initiera nya samarbeten med externa producenter samt med att söka samarbete med produktionsbolag utanför storstäderna. Urvalet sker via uppsökande verksamhet, riktade pitchar och inkomna spontana programförslag. UR:s avdelning för externa produktioner arbetar bland annat med att utveckla företaget till en ännu tydligare beställare för produktionsbolagen.

UR säkerställer i sina kontakter med externa produktionsbolag att det finns kunskap om de villkor som gäller för verksamheten och att det finns tydliga rutiner för beställning och inköp liksom kriterier för hur inkommande programförslag värderas. De krav som programföretaget ställer på en extern producent finns formulerade i avtalen som UR upprättar med produktionsbolagen (se redovisningens kapitel 3.3).

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kraven.

2.6 Kulturuppdraget

2.6.1 Programföretagens respektive kulturuppdrag

SR, SVT och UR har uppfyllt sina respektive kulturuppdrag.
--

Villkor

SR och SVT ska erbjuda ett mångsidigt kulturutbud som ska fördjupas, utvecklas och vidgas under tillståndsperioden. SR och SVT ska bevaka, spegla och kritiskt granska händelser på kulturlivets olika områden i Sverige och i andra länder. Det utländska programutbudet ska spegla olika kulturkretsar och innehålla program från olika delar av världen. Program om och från de nordiska grannländerna ska sändas i syfte att stärka den nordiska kulturgemenskapen. SR och SVT ska, på egen hand och i samarbete med utomstående producenter och utövare i det svenska kulturlivet, svara för en omfattande produktion av kulturprogram i vid mening. Särskild vikt ska läggas vid dramaproduktion. SR och SVT ska spegla de många olika kulturer och kulturyttringar som finns i Sverige. SR och SVT ska göra föreställningar, konserter och andra kulturhändelser tillgängliga för hela publiken genom samarbeten med kulturinstitutioner samt fria kulturproducenter på skilda kulturområden i hela Sverige. SVT ska bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion (8 respektive 9 § i sändningstillstånden).

SR ska bedriva konserthusverksamhet i Berwaldhallen genom SR:s symfoniorkester och Radiokören (medelsvillkor 11).

SVT ska redovisa omfattningen av och formerna för företagets engagemang för utvecklingen av svensk filmproduktion. SVT ska även återkommande redogöra för filmbranschen i vilken utsträckning företaget avser att satsa på svensk filmproduktion (medelsvillkor 22).

UR ska erbjuda ett mångsidigt utbud som speglar de olika kulturer som finns i Sverige och innehåller program från olika delar av världen (11 § i sändningstillståndet).

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR redovisar (i redovisningens kapitel 6) åtgärder och utvecklingsprojekt för att fördjupa, utveckla och vidga företagets kulturutbud 2022. SR ger exempel på program och redaktioner som bevakar, speglar och granskar kulturlivet och olika kulturkretsar i Sverige och i andra länder. Musikutbudet, däribland den egna produktionen och utsändningen av levande musik, är avgörande i SR:s arbete med att uppfylla kulturuppdraget. SR redovisar också företagets kulturproduktion och produktion av ljuddrama samt nordiska dramasatsningar med andra public service-företag. SR redovisar att kulturupplevelser tillgängliggörs i företagets kanaler och beskriver samarbeten med olika kulturinstitutioner. Därtill redovisas konserthusverksamheten i Berwaldhallen med symfoniorkestern och Radiokören samt utsändningarna från denna.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kraven.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT redovisar (i redovisningens kapitel 6) att företaget fördjupar, utvecklar och vidgar kulturutbudet genom ett utforskande av nya berättarformer och nya ämnesval. SVT redovisar flera kultursatsningar och att företaget har vidgat utbudet bland annat genom det dokumentära berättandet. SVT ger exempel på program som har bevakat, speglat och granskat kulturlivets olika områden i Sverige och i andra länder. SVT redovisar att det i programutbudet finns program från olika delar av världen och som speglar olika kulturkretsar. Vidare ger SVT exempel på tillgängliggörande av teater, opera, konserter och dansföreställningar från olika delar av landet och redovisar samarbeten med statliga kulturinstitutioner, privatteatrar och kulturföreningar.

SVT redovisar sitt arbete med dramaproduktion och andra kulturprogram, liksom samarbeten med övriga nordiska public service-företag i en satsning på nordiskt drama. Vidare redovisar SVT företagets investeringar i svensk film och utveckling av nya talanger samt beskriver hur företaget samarbetar med Svenska Filminstitutet i syfte att stötta upphovspersoner i början av sin filmkarriär. SVT har också ingått avtal om samproduktioner och förköp av visningsrätter för svensk lång spelfilm.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kraven.

Nämnden konstaterar att SVT:s redovisning avseende kulturnyheter finns i anslutning till redovisningen avseende 9 § i sändningstillståndet. Nämnden avser att nästa år uppmärksamma redovisningen av nyheter om kulturfrågor i förhållande till villkoret i 8 § sändningstillståndet samt 16 § i medelsvillkoren. Där framgår dels att SVT ska meddela nyheter, stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden och därvid ge den allsidiga information som medborgarna behöver för att vara orienterade och ta ställning i kulturfrågor, dels att SVT:s nyhetsverksamhet ska bedrivas så att de olika självständiga nyhetsredaktionerna inom företaget oberoende av varandra kan fatta beslut med skilda perspektiv.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

UR redovisar (i redovisningens kapitel 6) att det i företagets kulturutbud finns ett stort antal program som speglar kultur i olika sammanhang, i olika delar av Sverige och i världen och där tittaren och lyssnaren får möta människor som är bärare av skiftande kulturuttryck. Det rör sig om program för alla åldrar och målgrupper. UR ger exempel på bland annat program som bidrar språkligt, kulturellt och identitetsstärkande för unga i de nationella minoritetsgrupperna, program som speglar migrationserfarenheter och folkbildningsprogram om och från olika delar av världen.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kraven.

2.7 Barn och unga

2.7.1 Utbudet för barn och unga

SR, SVT och UR har uppfyllt sina respektive uppdrag gällande barn och unga.

Villkor

SR, SVT och UR ska erbjuda ett varierat utbud av program för och med barn och unga. Programmen ska på barns och ungas egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen. Företagen ska ha en omfattande nyproduktion och egen produktion av program för barn och unga. För SVT och SR gäller att programmen ska vara i olika genrer. SR, SVT och UR ska särskilt utveckla programverksamheten för äldre barn och unga (9, 10 respektive 10 § i sändningstillstånden).

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

Det mesta av SR:s utbud för barn och ungdomar är nyproduktion och innehållet är uteslutande producerat i Sverige. Stora delar av utbudet produceras internt, men till många projekt och program anlitas externa aktörer. SR redovisar följande andelar av egenproduktion.

- För barn var uppskattningsvis 80 procent av utbudet, 100 procent av nyheter och sport samt 80 procent av övriga program egenproduktion.
- För unga var uppskattningsvis 85 procent av utbudet, 100 procent av nyheterna, 70 procent av underhållningen samt 85 procent av övriga program egenproduktion.

SR redovisar antal sända timmar i marknätet för barn och unga under 2022 fördelat på programkategorierna nyheter, samhälle, livsstil, kultur, sport, underhållning, musik och service enligt följande (2021 års siffror inom parentes).

- För barn sändes totalt 5 310 (5 308) timmar. Musik utgjorde den största delen med 4 102 timmar.
- För unga sändes 7 837 (7 953) timmar. Musik utgjorde den största delen med totalt 5 913 timmar.

SR beskriver innehåll som förmedlat nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen. SR har under 2022 haft ett mycket stort fokus på att utveckla, producera och nå ut med innehåll om de större nyhetskändelser som präglade året.

SR beskriver att intresset för företagets kärnområden nyheter, samhällsfrågor och kultur generellt är stort i tonårspubliken och att utmaningen består i att utveckla nya format och anpassa befintligt innehåll så att det passar publiken som är vana vid att ta del av medier via digitala plattformar.

Resultaten från ett analysarbete som SR inlett ligger från 2022 och framåt till grund för formatutveckling och innehållsstrategier för att nå den unga publiken. Ett exempel som framkommit är önskemål om kortare versioner av kända program- och poddtitlar, vilket har utvecklats under året. SR ger flera exempel på hur företaget utvecklat innehållsformatet för både barn och ungdomar under 2022 (se redovisningens kapitel 6.3).

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kraven.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT:s ambition är att en hög andel av programmen ska vara produktioner som görs av SVT eller som utläggningar och samproduktioner där SVT har ett avgörande inflytande.

Svenska program i SVT:s utbud är genomgående egenproduktioner, samproduktioner och utläggningar där SVT har haft all eller stor påverkan. De nyproducerade programmen på svenska utgör cirka två tredjedelar av SVT:s förstasändningar för barn och unga, vilket bedöms vara en omfattande egenproduktion. SVT har under 2022 sänt totalt 796 timmar nyproducerat material (förstasändningar) i marknätet med följande fördelning (2021 års siffror inom parentes).

- För barn sändes 160 (166) timmar fakta och nyheter samt 364 (355) timmar kultur och konstnärliga upplevelser. Totalt sändes 524 (520) timmar.
- För unga sändes 135 (135) timmar fakta och nyheter samt 137 (157) timmar kultur och konstnärliga upplevelser. Totalt sändes 272 (291) timmar.

Barns och ungas tv-tittande sker nästan uteslutande på internet vilket är skälet till att SVT i första hand planerar och publicerar innehållet för barn och unga på SVT Play, även om programmen även visas i de traditionella tv-kanalerna.

Avseende programutvecklingen för barn och unga har SVT under 2022 riktat särskilt fokus mot två områden, nämligen barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och dramaserier för tonåringar. Vad gäller uppdraget att särskilt utveckla utbudet för äldre barn och unga lägger SVT stor vikt vid att lära känna olika målgrupper och deras behov. Programutvecklingen utgår därför från målgruppsundersökningar och dialog. SVT ger exempel på olika kulturprogram, dokumentärer och humorserier som sänts online och i marknätet och som vänder sig till den unga publiken (se redovisningens kapitel 6.3).

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kraven.

Uppfyllelse – UR*Redovisningen*

UR anser att kravet på en omfattande nyproduktion och egenproduktion, med hänsyn till UR:s särskilda utbildningsuppdrag, uppnås genom att kostnadsandelen för programproduktion för barn och unga överstiger andelen för övrig programproduktion. UR redovisar att kostnadsandelen för barn och unga under 2022 uppgick till 56,9 procent (54,5 procent 2021).

Med nyproduktion avser UR förstasändningar. I egenproduktion ingår egenproducerade timmar, samproduktioner och produktionsutlägg. För barn och unga sammanräknat var 100 procent (100 procent 2021) av nyproduktionen i radio och 82 procent (73,9 procent 2021) av nyproduktionen i tv egenproduktion 2022.

UR har under 2022 sänt totalt 246 timmar nyproduktion för barn och unga i radio och tv. Utöver detta publicerades 109 timmar webbexklusivt material som UR vill tillgodoräkna sig (2021 års siffror inom parentes).

- För barn sändes totalt 144 (151) timmar nyproduktion i radio och tv. 131 av timmarna var egenproduktion. UR publicerade även 25 (14) webbexklusiva timmar för målgruppen.
- För unga sändes totalt 102 (103) timmar nyproduktion i radio och tv. 88 av timmarna var egenproduktion. UR publicerade även 84 (85) webbexklusiva timmar för målgruppen.

UR redovisar att det totala antalet sändningstimmar i marknätet för barn och unga under 2022 var 639 timmar (676 timmar 2021). UR redogör för timmarna fördelat på yngre/äldre barn (nedan barn) och unga samt medium enligt följande (2021 års siffror inom parentes).

- För barn sändes 79 (73) timmar radio och 280 (317) timmar tv.
- För unga sändes 69 (67) timmar radio och 211 (219) timmar tv.

UR redovisar även hur sändningstimmar och de webbexklusiva timmarna för barn och unga fördelat sig på ett flertal ämnen, såsom exempelvis estetiska ämnen, geografi och miljö, information och media, naturvetenskap, matematik och språk.

UR:s produktioner för barn och unga utgår från ett behov som UR identifierar utifrån dialog med utbildningsväsendet. UR beskriver program som sänts för barn respektive unga och ger exempel på produktioner och andra satsningar som gjorts.

Avseende utvecklandet av programverksamheten för äldre barn och unga uppger UR att företaget kontinuerligt och målmedvetet arbetar med att utforska och kartlägga behov och medievanor hos målgruppen för att utveckla innehåll och programformat som passar dem. UR ger exempel på en större satsning som gjorts 2022 för att utveckla innehåll till undervisningen i svenska som andraspråk (se redovisningens kapitel 6.2–6.5).

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kraven.

UR har i en komplettering till nämnden förtydligat att företaget beräknar andelen webbexklusiva timmar utifrån andelen av totala antalet förstasändningar (se avsnitt 2.3.1). Nämnden noterar i detta sammanhang att UR i redovisningen av de webbexklusiva publiceringarna för barn och unga angett timmarna i en tabell där det totala antalet sändningstimmar i marknätet redovisats. Motsvarande information framgår inte i tabellen över egenproduktion och nyproduktion (förstasändningar) för barn och unga, varför redovisningen blir något svår att överblicka.

2.7.2 Hänsyn till språkliga behov hos barn och unga i språkliga eller etniska minoritetsgrupper

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att ta hänsyn till de språkliga behoven hos barn och unga som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper eller är teckenspråkiga.

Villkor

Företagen ska ta hänsyn till de språkliga behoven hos barn och unga som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper eller är teckenspråkiga. I fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter får SR, SVT och UR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser (9, 10 respektive 10 § i sändningstillstånden).

Uppfyllelse

Redovisningarna

Minoritetsspråksutbudet behandlas främst i kapitel 6.5 i SR:s och SVT:s redovisningar och i kapitel 6.9 i UR:s redovisning.

SR har sänt totalt 1 022 timmar i marknätet för barn och unga på samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch 2022 (timmar för 2021 i parentes).

- För barn har 237 (231) timmar sänts på dessa språk. Två timmar har sänts på jiddisch.

- För unga har 785 (761) timmar sänts på dessa språk.

Av SVT:s totala utbud på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk 2022 har 25 procent varit riktat mot barn och unga. Timmarna som SVT redovisar innefattar timmar som företaget vill tillgodoräkna sig från programverksamhet på internet på finska, meänkieli, samiska, romani chib och teckenspråk (timmar för 2021 i parentes).

- För barn har totalt 163 (162) timmar sänts på dessa språk. En timme har sänts på jiddisch.
- För unga har totalt 97 (120) timmar sänts på dessa språk.

Av redovisningen framgår att SVT vill tillgodoräkna sig totalt 53 timmar från programverksamhet på internet på nationella minoritetsspråk och teckenspråk. Det framgår dock inte hur många av dessa timmar som avser barn respektive unga.

Drygt 69 procent av UR:s totala utbud (175,24 timmar) på finska, jiddisch, meänkieli, romani chib, samiska och teckenspråk var riktat mot barn och unga. Timmarna som UR redovisar inkluderar timmar som företaget vill tillgodoräkna sig från programverksamhet på internet (timmar för 2021 i parentes).

- För barn har totalt 82,11 (70,44) timmar sänts på dessa språk. 2,79 timmar har sänts på jiddisch.
- För unga har totalt 39,83 (39,11) timmar sänts på dessa språk. 3,75 timmar har sänts på jiddisch.

Av redovisningen framgår inte hur många av de totalt 10,56 timmar från programverksamhet på internet på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk som UR vill tillgodoräkna sig som avser barn respektive unga.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har, vid en bedömning av företagens sammantagna programverksamhet, uppfyllt kravet på att ta hänsyn till de språkliga behoven hos barn och unga som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper eller är teckenspråkiga.

Frågan om SVT:s och UR:s tillgodoräknande är tydligt redovisat bedöms i avsnitt 2.3.1.

2.8 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning anges i såväl programföretagens sändningstillstånd som i särskilda regeringsbeslut om krav på tillgänglighet till tv-sändningar och beställ-tv.

De villkor som kan meddelas i sändningstillstånd med stöd av radio- och tv-lagen, om att sända tv-program vars innehåll är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning, och även att utforma radiosändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, är begränsade till en skyldighet att tillhandahålla särskilt anpassade program (exempelvis program på teckenspråk eller nyhetsprogram som är anpassade för personer med kognitiv funktionsnedsättning). (Se prop. 2012/13:164 s. 71 ff.)

Detta innebär att villkoren i sändningstillstånden, under rubriken ”Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning”, i sin helhet avser en anpassning av innehållet i sändningarna för personer med funktionsnedsättning.

Regeringen har därtill i särskilda beslut ställt upp krav för SVT och UR att tillgängliggöra tv-sändningar och program i beställ-tv för personer med funktionsnedsättning genom tillgänglighetstjänster (textning, teckenspråkstolkning, syntolkning och uppläst text). Nämndens bedömningar av hur SVT och UR har uppfyllt dessa krav under 2022 redovisas i separata beslut (beslut 23/01390 och 23/01391). Nämnden har funnit att SVT uppfyllt samtliga krav och att UR uppfyllt alla krav utom kraven för syn- och teckenspråkstolkning i tv-sändningarna.

Det finns inget krav för SR och UR att tillgängliggöra radioprogram genom tillgänglighetstjänster.

Frågor om tillgänglighet behandlas främst i kapitel 6.4 i SR:s redovisning, i kapitel 6.4 och 6.6 i SVT:s redovisning och i kapitel 6.7 och 6.8 i UR:s redovisning.

2.8.1 Program för barn och unga med funktionsnedsättning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att tillgängligheten till program för barn och unga ska prioriteras.

Villkor

För SR, SVT och UR gäller att tillgängligheten till program för barn och unga ska prioriteras (10, 11 respektive 12 § i sändningstillstånden).

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR:s program i Barnradion anpassas exempelvis för barn med kognitiv funktionsnedsättning utifrån tematik, produktion och hur de presenteras. Alla föreställningar från Drama för unga genomsyras av målsättningen att alla barn ska kunna höra och förstå handlingen. Det handlar om igenkänning, tydligare

ordförståelse, enklare dramaturgi, färre antal karaktärer och bättre hörbarhet i ljudläggningen. SR sänder även Juniornyheter som anpassar innehållet för barn med funktionsnedsättning bland annat genom ett enkelt och beskrivande språk.

”Sveriges Radio på ett lättare sätt” är en samlingssida på Sveriges Radio Play och sverigesradio.se med anpassade program som främst riktar sig till unga som har behov av innehåll som är förklarat på ett särskilt tillgängligt vis och i ett lugnare tempo. SR har valt att enbart erbjuda ”Sveriges Radio på ett lättare sätt” via digitala plattformar och vill tillgodoräkna sig det innehåll som tillgängliggjorts och anpassats där. Under 2022 publicerades anpassade versioner av P3 Historia och P3 Nyheter på ett lättare sätt, som är en anpassad nyhetssammanfattning på veckobasis. Samlingssidan innehåller även länkning till nyhetsprogrammen Klartext och Ekot Radio Swedens nyheter på lätt svenska. Klartext sänds alla vardagar i P1 och P4.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kravet på att prioritera tillgängligheten till program för barn med funktionsnedsättning.

SR har också uppfyllt kravet på att prioritera tillgängligheten till program för unga med funktionsnedsättning eftersom SR har sänt programmet Klartext i marknätet. SR har vidare valt att tillgodoräkna sig visst anpassat innehåll som enbart publicerats på internet.

I avsnitt 2.3.1 bedöms frågan om SR:s tillgodoräknande är tydligt redovisat.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT sände Bolibompababy där stödtecken (TAKK) är en integrerad del av innehållet. Metoden används främst för hörande personer med försenad eller avvikande språkutveckling. SVT har även sänt en ny serie som riktar sig till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Nyheter på lätt svenska sänds varje dag och anpassar sitt tilltal till ett enkelt, rakt språk i lugnt tempo och vänder sig bland annat till unga med kognitiva funktionsnedsättningar. Inför valet sändes även Valet på lätt svenska som riktar sig till samma publik. SVT sände under 2022 även teckenspråkiga program för barn och för unga.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kravet.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

UR producerar program för barn och unga så att alla ska vara inkluderade. Det kan till exempel innebära att berättandet är relativt långsamt och att ljud och bild är tydliga. Delar av programutbudet som i första hand riktar sig till årskurs F–3 kan därför även vara användbart i särskolans årskurs 4–6.

UR producerar och sänder utbildningsprogram som kan användas i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särvox. UR producerade två serier för grundsärskolan där TAKK användes. Under 2022 sände UR även två serier om demokrati och en ungdomsserie för gymnasiesärskolan. UR har fortsatt sitt samarbete och samverkat med Specialpedagogiska skolmyndigheten och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor för att säkerställa att UR ska ha ett relevant utbud.

UR ger även exempel på program som har producerats direkt på teckenspråk för barn respektive unga.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kravet.

2.8.2 Hörbarhet

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att prioritera god hörbarhet.

Villkor

Programföretagen ska fortsatt prioritera god hörbarhet, bland annat genom att vid utformningen av sändningarna beakta att bakgrundsljud kan försämra möjligheten för personer med hörselnedsättning att ta del av utbudet. Detta gäller särskilt för ljudradiosändningar, där bakgrundsljud kraftigt kan försämra möjligheten att ta del av utbudet (10, 11 respektive 12 § i sändningstillstånden).

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR beskriver hur företaget på olika sätt arbetar med hörbarhet, bland annat med hjälp av riktlinjer och policys. I 2022 års attitydundersökning ökade andelen som instämde i påståendet att ”Sveriges Radio har bra hörbarhet” från 71 procent 2021 till 74 procent 2022. Det var ett trendbrott då andelarna som instämmer gradvis minskat sedan mitten av 2010-talet. Under 2022 inleddes projektet Tydligare tal som syftar till att kunna erbjuda en förbättrad service till lyssnare som av olika skäl

efterfrågar en särskilt tydlig ljudbild och extra god hörbarhet. I projektet samarbetar SR bland annat med Hörselskadades Riksförbund.

SVT har en ljudreferensgrupp bestående av ljudexperter och ljudteknisk support. Upphovsmakarens tanke om ljudbilden beaktas alltid i arbetet och SVT har tydliga specifikationer och höga krav på programleverantörerna. Så mycket produktion som möjligt styrs mot att ljudbearbetas i multikanal i stället för stereo för att främja funktionen Tydligare tal. I exempelvis telefon och platt-tv kompliceras arbetet med hörbarhet eftersom högtalarna blir mindre och mindre.

UR har en hörbarhetspolicy med riktlinjer om hörbarhet. Inför starten av en produktion deltar i regel alltid ljudtekniker i uppstartsmöten för att säkerställa god hörbarhet. En stor del av programmen ljudbearbetas utifrån ett hörbarhetsperspektiv för att säkerställa ljudkvalitet och hörbarhet. UR:s ljudtekniker arbetar kontinuerligt med hörbarhet och deltar i olika evenemang och mässor för att stärka kompetensen.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har beskrivit hur företagen på olika sätt verkar för en god hörbarhet och har uppfyllt kravet. Företagen bör dock fortsatt vara uppmärksamma på att sändningar där tal blandas med bakgrundsmusik eller andra ljud avsevärt kan försvåra för personer med nedsatt hörsel att ta del av programmen.

2.8.3 Produktion av program för särskilda målgrupper

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att producera program för särskilda målgrupper.

Villkor

För SR, SVT och UR gäller att program ska produceras för särskilda målgrupper (10 §, 11 § respektive 12 § i sändningstillstånden).

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR presenterar i programmet Klartext nyheter i ett långsammare tempo och med enkla ord. Programmet sänds alla vardagar. I övrigt avser de programexempel som ges under rubriken ”Program om, för och med personer med funktionsnedsättning” främst program om personer med funktionsnedsättning.

SVT har sänt ett antal program på teckenspråk som riktar sig till en döv publik. Nyheter på lätt svenska vänder sig till personer som har svårigheter att följa med i

det traditionella nyhetsutbudet. Under 2022 sändes också Valet på lätt svenska som riktar sig till samma målgrupp.

UR producerar och sänder utbildningsprogram som kan användas i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särsvux och ger exempel på program. UR producerar och sänder även program på teckenspråk som riktar sig till barn, unga och vuxna.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

2.8.4 Dialog med berörda grupper

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att ha en kontinuerlig dialog med berörda grupper.

Villkor

SR, SVT och UR ska ha en kontinuerlig dialog med de berörda grupperna (10, 11 respektive 12 § i sändningstillstånden).

Uppfyllelse

Redovisningarna

Den årliga konferensen PS Funk hölls under 2022 där företrädare för olika organisationer med fokus på tillgänglighetsfrågor och funktionsrätt mötte företrädare för SR, SVT och UR. Temat för PS Funk 2022 var hur frågor och perspektiv som rör personer med funktionsnedsättning givits utrymme i programutbudet inför valet. SR, SVT och UR har även beskrivit andra kontakter och dialogmöten med berörda grupper och organisationer.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

2.9 Minoritetsspråk

Överenskommelse mellan programföretagen

I fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter får SR, SVT och UR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser. Företagen har gjort en sådan överenskommelse för 2022 års sändningsverksamhet, där de bland annat har delat upp ansvaret för olika sorters program (nyheter och samhälle, drama/kultur respektive utbildning) på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk för olika målgrupper (barn, unga respektive vuxna) mellan sig.

2.9.1 Förstasändningar på nationella minoritetsspråk och teckenspråk

Granskningsnämnden följer utvecklingen under tillståndsperioden. Vart och ett av företagens förstasändningar på respektive språk ökade under 2022 jämfört med 2019, förutom SR:s förstasändningar på samiska som minskade något och SVT:s förstasändningar på teckenspråk som var på samma nivå som 2019.

Villkor

SR:s, SVT:s och UR:s förstasändningar på vart och ett av de nationella minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch samt på teckenspråk ska öka under tillståndsperioden jämfört med 2019 års nivåer (11, 12 respektive 13 § i sändningstillstånden).

Kravet innebär att fokus läggs på ett nytt utbud på respektive språk i stället för på det samlade utbudet. Förstasändningar eller förstapubliceringar kan utgöras av nyproduktion, nyinköpta program eller bearbetningar av ett program på ett nytt språk. Kravet på ökning i förhållande till 2019 års nivå gäller för hela tillståndsperioden och inte för varje enskilt år. (Se prop. 2018/19:136 s. 82.)

Uppfyllelse

Redovisningarna

Minoritetsspråksutbudet behandlas främst i kapitel 6.5 i SR:s redovisning, i kapitel 6.5 och 6.6 i SVT:s redovisning och i kapitel 6.9 i UR:s redovisning.

I nedanstående tabeller för SVT och UR ingår timmar som företagen tillgodoräknar från programverksamhet på internet. SR tillgodoräknar däremot inte några timmar från programverksamhet på nationella minoritetsspråk på internet. SR sänder bland annat dygnet runt i sin webbkanal Sameradion.

SR har under 2022 fortsatt sin satsning på Randiga sagor på alla nationella minoritetsspråk med sagor för barn från tre år och uppåt. Sagorna är tvåspråkiga och blandar de nationella minoritetsspråken med svenska. SR ger en mängd exempel på andra program som sänts på de nationella minoritetsspråken.

SVT har redovisat exempel på program som sänts under 2022. Bland annat barnprogram på romani och jiddisch, sportdokumentärer för barn på finska och teckenspråk samt serier på meänkieli och samiska.

UR har gett flera exempel på program som sänts under 2022. Bland annat kortfilmer på samiska och meänkieli för gymnasiet samt sagoprogram för förskolan på finska, jiddisch, meänkieli, samiska och romani.

Samiska förstasändningar

Programföretag	Timmar 2019	Timmar 2022	Ökning/minskning
SR	741	739	-2
SVT	92	103	+11
UR	8,48	10,22	+1,74

SVT har tillgodoräknat sig 16 timmar för 2022 som är programverksamhet på samiska i SVT Play. UR har för 2022 tillgodoräknat sig 2,16 timmar webbexklusiva publiceringar på samiska.

Finska förstasändningar

Programföretag	Timmar 2019	Timmar 2022	Ökning/minskning
SR	3 659	4 320	+661
SVT	138	155	+17
UR	17,45	19,12	+1,67

SVT har tillgodoräknat sig elva timmar för 2022 som är unika förstapubliceringar på finska i SVT Play.

Meänkieli förstasändningar

Programföretag	Timmar 2019	Timmar 2022	Ökning/minskning
SR	376	381	+5
SVT	24	25	+1
UR	3,55	6,05	+2,5

SVT har tillgodoräknat sig två timmar för 2022 som är unika förstapubliceringar på meänkieli i SVT Play. UR har för 2022 tillgodoräknat sig 1,5 timmar webbexklusiva publiceringar på meänkieli.

Romani chib förstasändningar

Programföretag	Timmar 2019	Timmar 2022	Ökning/minskning
SR	157	158	+1
SVT	31	35	+4
UR	6,82	8,86	+2,04

SVT har tillgodoräknat sig sju timmar för 2022 som är unika förstapubliceringar på romani chib i SVT Play. UR har för 2022 tillgodoräknat sig 2,7 timmar webbexklusiva publiceringar på romani chib.

Jiddisch förstasändningar

Programföretag	Timmar 2019	Timmar 2022	Ökning/minskning
SR	3,3	9	+5,7
SVT	2	3	+1
UR	0,83	3,18	+2,35

UR har för 2022 tillgodoräknat sig 0,49 timmar webbexklusiva publiceringar på jiddisch.

Teckenspråk förstasändningar

Programföretag	Timmar 2019	Timmar 2022	Ökning/minskning
SVT	85	85	+/-0
UR	15,98	17,02	+0,15

SVT har tillgodoräknat sig 17 timmar för 2022 som är programverksamhet på teckenspråk i SVT Play. UR har för 2022 tillgodoräknat sig 3,71 timmar webbexklusiva publiceringar på teckenspråk.

Granskningsnämndens bedömning

Kravet på ökning av programföretagens förstasändningar på respektive språk i förhållande till 2019 års nivåer gäller för hela tillståndperioden och inte för varje enskilt år. Det är därför först vid slutet av tillståndperioden aktuellt att bedöma om villkoret är uppfyllt. Granskningsnämnden kan dock konstatera att vart och ett av företagens förstasändningar på respektive språk ökade under 2022 jämfört med 2019, förutom SR:s förstasändningar på samiska som minskade något och SVT:s förstasändningar på teckenspråk som var på samma nivå som 2019. SVT och UR har tillgodoräknat sig programverksamhet på internet på flera språk.

2.9.2 Samlat programutbud på samiska, finska, meänkieli och romani chib samt på teckenspråk

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet gällande företagens samlade programutbud på samiska, finska, meänkieli och romani chib samt på teckenspråk.

Villkor

SR:s, SVT:s och UR:s samlade programutbud på samiska, finska, meänkieli och romani chib samt på teckenspråk ska sammantaget uppgå till minst 2019 års nivå (11, 12 respektive 13 § i sändningstillstånden).

Uppfyllelse*Redovisningarna*

SR:s, SVT:s och UR:s samlade programutbud på samiska, finska, meänkieli och romani chib samt på teckenspråk uppgick till totalt 11 715 timmar 2022. Företagens samlade programutbud på dessa språk 2019 uppgick till totalt 11 523 timmar. I totalen för företagens samlade programutbud 2022 ingår timmar som SVT och UR valt att tillgodoräkna från programverksamhet på internet. SVT har valt att tillgodoräkna sig 53 timmar och UR 10 timmar.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

2.9.3 Samlat programutbud på jiddisch

Granskningsnämnden följer utvecklingen under tillståndsperioden.

Villkor

Det samlade programutbudet på jiddisch ska sammantaget för SR, SVT och UR öka under tillståndsperioden jämfört med 2019 års nivå (11, 12 respektive 13 § i sändningstillstånden).

Uppfyllelse*Redovisningarna*

År 2019 uppgick företagens samlade programutbud på jiddisch sammantaget till 13,3 timmar. Sammanlagt har företagen sänt 26,75 timmar på jiddisch 2022. Detta motsvarar en ökning av sändningstimmarna på jiddisch med 13,45 timmar jämfört med 2019 års nivå. I totalen för företagens samlade programutbud 2022 ingår 0,49 timmar som UR valt att tillgodoräkna från programverksamhet på internet.

Granskningsnämndens bedömning

Kravet på ökning av programföretagens samlade programutbud på jiddisch i förhållande till 2019 års nivå gäller för hela tillståndsperioden och inte för varje enskilt år. Det är därför först vid slutet av tillståndsperioden aktuellt att bedöma om villkoret är uppfyllt. Granskningsnämnden kan dock konstatera att under 2022 har

det skett en ökning av företagens samlade utbud på jiddisch jämfört med 2019, om än från en låg nivå.

2.9.4 Utbud på andra minoritetsspråk

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att erbjuda ett utbud på andra minoritetsspråk.

Villkor

SR, SVT och UR ska även erbjuda ett utbud på andra minoritetsspråk (11, 12 respektive 13 § i sändningstillstånden).

Det ställs inga krav på vilka språk som bör ingå i utbudet eller hur omfattande detta utbud ska vara, vare sig gällande antal språk eller timmar.

Uppfyllelse

Redovisningarna

Av SR:s redovisning framgår att företaget, utöver program på de nationella minoritetsspråken, sänt program på arabiska, engelska, kurdiska, persiska, ryska, somaliska, tigrinja och ukrainska under 2022. Större delen av utbudet på engelska och en produktion på arabiska har sänts i marknätet under 2022. Med anledning av kriget i Ukraina startade SR två särskilda produktioner, en nyhetspodd på ryska och nyheter samt samhällsinformation på ukrainska. SR tillgodoräknar sig internetexklusiva publiceringar på Sveriges Radios plattformar av nyheter och program på andra minoritetsspråk än de nationella.

SVT har, utöver program på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk, sänt program på 35 olika språk under 2022. SVT har gett flera exempel på dramaserier på andra språk som sänts under 2022.

UR har, utöver program på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk, sänt och publicerat program på arabiska, engelska, franska, polska, somaliska, spanska, tigrinja och ukrainska. UR har gett åtta exempel på program.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

Även om det aktuella villkoret är allmänt hållet anser nämnden att SR, SVT och UR bör ge mer beskrivande redovisningar av utbudet, med fler detaljer, exempelvis kring antalet timmar och vilka slags program som ingår. SVT behöver också tydligt redovisa vilka språk som sänts.

I avsnitt 2.3.1 bedöms frågan om tillgodoräknande är tydligt redovisat.

2.9.5 Nyheter på olika språk för människor i Sverige och i Sveriges närområden

SR har uppfyllt kravet att erbjuda ett utbud av nyheter på olika språk för människor i Sverige och i Sveriges närområden som inte kan ta del av nyheter på svenska.

Villkor

SR ska erbjuda ett utbud av nyheter på olika språk för människor i Sverige och i Sveriges närområden som inte kan ta del av nyheter på svenska (7 § i sändningstillståndet).

Det ställs inga krav på vilka språk som bör ingå i utbudet eller hur omfattande detta utbud ska vara, vare sig gällande antal språk eller timmar.

Verksamheten bör bestå av oberoende nyhetsrapportering och det är avgörande att den bedrivs i enlighet med de journalistiska principer som gäller för SR:s övriga verksamhet. Vidare bör SR självt avgöra vilka språk som nyheterna ska tillgängliggöras på. (Se prop. 2018/19:136 s. 74.)

Uppfyllelse

Redovisningen

SR har sänt nyheter på engelska, finska, samiska, meänkieli och romani chib i marknätet (se redovisningens kapitel 6.1). SR uppger att Ekot Radio Swedens utbud på engelska riktar sig till en bred publik i Sverige och i grannländerna som behärskar engelska och inte kan ta del av SR:s nyhetsutbud på svenska eller andra språk. SR tillgodoräknar sig också internetexklusiva publiceringar på Sveriges Radios plattformar av nyheter och program på andra minoritetsspråk än de nationella. Det gäller Ekot Radio Swedens utbud på arabiska, kurdiska, somaliska, persiska, tigrinja, ryska och ukrainska.

Med anledning av att en partiledares uttalande efter de så kallade påskupploppen i april hade blivit felaktigt översatt i Radio Swedens publiceringar på arabiska, somaliska och kurdiska inledde SR ett omfattande kvalitetssäkringsarbete. Organisationen kring Ekot Radio Sweden förändrades på olika sätt med bland annat stärkt arbetsledning, stärkta rutiner för kontroll av inslag och rättelser samt olika kompetenshöjande insatser.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kravet.

I avsnitt 2.3.1 bedöms frågan om SR:s tillgodoräknande är tydligt redovisat.

2.9.6 Dialog med berörda grupper

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att ha en kontinuerlig dialog med berörda grupper.

Villkor

SR, SVT och UR ska ha en kontinuerlig dialog med de berörda grupperna (11, 12 respektive 13 § i sändningstillstånden).

Det är av stor betydelse att utbudet upplevs som relevant och angeläget för de aktuella målgrupperna. Ett naturligt verktyg för att bedöma detta är företagens dialog med de berörda grupperna. Dialogen ska vara kontinuerlig, vilket bör innebära minst ett tillfälle varje år. (Se prop. 2018/19:136 s. 81.)

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR:s redaktioner för minoritetsspråk för löpande dialog med lyssnare på olika sätt, till exempel via e-post, telefon och sociala medier. SR träffar regelbundet organisationer som företräder nationella minoriteter. Under hösten 2021 tillsattes en ny tjänst med särskilt ansvar för dialoger med representanter för de nationella minoritetsspråken. Utbuds- och kanalansvariga för de nationella minoritetsspråken och representanter från SR på ledningsnivå har under 2022 hållit dialogmöten med Sametinget, Svenska Tornedalingars Riksförbund, Norrköpings romer, Sverigefinländarnas delegation och Sveriges Jiddischförbund.

Under 2022 träffade SVT företrädare för samtliga minoritets- och teckenspråk. SVT träffade Jiddischförbundet och dess ungdomsförbund, Judiska centralrådet, Frans Wagnersällskapet, Resandefolket, Malmö ungdomscentral, Sveriges Dövas Riksförbund och ungdomsförbund, Sametinget och Sveriges Tornedalingars Riksförbund. Dialogerna har bland annat handlat om språkkvalitet, kvantitet av utbud på respektive språk och vikten av minoriteternas delaktighet i majoritetssamhället. Mötena har bidragit till värdefullt kunskapsutbyte och målet för 2023 är att locka fler unga att delta i användardialogerna.

UR hade under 2022 enskilda dialogmöten med varje nationell minoritetsgrupp, urfolk och teckenspråkstalande. Utöver dialoggrupperna arbetar UR bland annat

med referensgrupper bestående av bland annat målgruppsrepresentanter. Referensgrupperna kan exempelvis bjudas in vid starten av en produktion och inför publicering i syfte att öka identifikation, kvalitetssäkra innehållet och undvika stereotypa bilder och berättelser. Dialogen bygger på att skapa förtroende och tillit. Dessa möten är en förutsättning för att UR ska kunna producera ett utbud som upplevs som sant och relevant för och av användarna, både på respektive nationellt minoritetsspråk och för de nationella minoritetsgrupperna.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
DATUM & TID:	2023-06-19 07:30:23 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_098515cd3f0c2778ed8d3097ca00a62e6b

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-06-19 07:30:28 +02:00
Ref: 82035SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)